

SLOVENSKI NAROD

UREDNIŠTVO IN UPRAVA: LJUBLJANA, PUCINJEVA ULICA 6 — TELEFON: 21-22, 21-23, 21-24, 21-25 in 21-26 — Izbirna vrata dva spodnja — Moneta a naročnina 12.— Kr.
ISKLJUČNO ZASTOPSTVO na oglaševanje v Italiji in francoski tisk: UNIONE PUBBLICITA ITALIANA S. A. MILANO
KONCESSIONARIA ESCLUSIVA per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: UNIONE PUBBLICITA ITALIANA S. A. MILANO

Odbit sovražni napad v srednjem Tunisu

Luka v Boni in sovražne prometne zveze ponovno bombardirane — 29 sovražnih letal sestreljenih

Glavni stan italijanskih Oboroženih sil je objavil 6. aprila naslednje 1046. vojno poročilo:
Na tuniškem bojišču delovanje topništva na obeh straneh. V srednjem odseku je bil odbit sovražni napad, podprt z oklopnimi vozili.
Italijanske in nemške letalske skupine so ponovno bombardirale pristanišče Bono in sovražne prometne zveze.
Lovci Osj so v bojih sestrelili 15 angleških in ameriških letal Stevilna štiri motorna letala so večeraj metala bombe v bližini Marsale in na Palermo. Trapani in pristanišče Empedocle, pri čemer so povzročila znatno škodo: med civilnim prebivalstvom so zabeležili 4 mrtve in 9 ranjenih na področju Marsale. 17 mrtvih in 74 ranjenih v Palermo. 2 ranjena v Tra-

paniu in 13 mrtvih in 32 ranjenih v Empedocle. Sestreljenih je bilo 12 sovražnih letal: 7 so jih sestrelili nemški lovci, 5 pa protiletalske baterije in so 3 izmed teh letal padla v morje zapadno od otokov Levanzo in Favignana tretje v bližini pristanišča Empedocle in četrti 14 km severozapadno od rta Gallo (Palermo).
Z operacij zadnjih dveh dni se 5 naših letal ni vrnilo na oporišče.
Pri letalskih napadih dne 4. t. m. na Neapelj je sovražno letalstvo razen dveh letal ki sta bili omenjeni v poročilu št. 1045 in ki ju je uničilo obrambno topništvo, izgubilo po zaslugi naših lovcev še eno štirimotorno in eno dvomotorno letalo, ki sta padli v morje pri otokih Ventotene in Ponzi.

Princesa Piemontska na predstavi Dopolavora za vojake in vojne ranjence

Rim, 5. apr. s. Operni ciklus, namenjen vojnim ranjencem in tovarišem pod orožjem in prirejen na pobudo Narodne fašistične stranke ter Dopolavora družbe »Montecatini« pod patronatom predsedništva Narodne ustanove Dopolavoro, v spoznanju z ministrstvom za ljudsko kulturo se je večeraj popoldne zaključil v Rimu s poslednjo veliko predstavo v gledališču »Argentina« ki ga je za to priliko okrasil rimski Dopolavoro v smislu proslave 20 letnice italijanskega letalstva. Ves parter gledališča je bil natrpan z mladimi tovariši in sivozeleni in modri uniformi, medtem ko so v ložah sedeli ranjenci in vojni invalidi, ki se trenutno zdravijo v raznih bolnišnicah v mestu. Predstavi je prisostvovala tudi Nj. Kr. Vis. Piemontska princesa, ki jo je sprejel Tajnik stranke minister Vidussi ni z ministrum za ljudsko kulturo, rimskim guvernerjem in predsednikom Narodne ustanove Dopolavoro ter inspektorjem Narodne fašistične stranke Bussatijem Bonsembiantem. Ob vstopu je bila princesa Marija Piemontska pozdravljena z narodnimi himnami, nakar se je podala v Kraljevo ložo, kjer je sedela med velkimi vojnimi invalidi. Navzoči so ji priredili navdušene manifestacije. Na odru so za to priliko uprizorili »R. g. letos« pod umetniškim vodstvom dirigenta Konrada Benvenutija. V enem izmed odmorov je princesa Piemontska razdelila hrabrim vojakom, ki so bili z njo v Kr. loži, darila Dopolavora »Montecatini«, medtem ko so

vsem drugim delile darove članice rimskega Dopolavora. Manifestacije naklonjenosti in simpatije za princeso Piemontsko so se vedno znova ponavljale, medtem ko so bile prisrčne in navdušene tudi manifestacije režimu, ki so prišle do izraza, ko se je zlata kolajna Vidussi ni razgovarjal s hrabrimi bojevnik. Preden je princesa Piemontska zapustila gledališče, je izrazila predsedniku Narodne ustanove Dopolavoro svoje zadovoljstvo nad peštrm delovanjem organizacije v korist tovarišev pod orožjem.

Vladarjevo priznanje za pomembno zgodovinsko delo

Rim, 6. aprila. s. Prof. Antonio Monti, direktor muzeja o risorgimentu v Mijlanu, je poslal Vel. Kralju in Cesarju izvod svojega dela o dramatičnem desetletju piemontske zgodovine (1921—1931), ki je pravkar izšlo pri Hoepliju. Vladar je piscu izrekel svoje priznanje.

Zanimanje apostolskega nuncija za spomenik v Španiji padli h Italijanov

Saragosa, 6. apr. s. Apostolski nuncij v Španiji si je ogledal v Saragosu dela za postavitve spomenika italijanskim legionarjem ki so padli za osvoboditev Španije izpod rdeče nadvlade in se je živo zanimal za njih razvoj.

Zadovoljstvo madžarske javnosti zaradi obiska predsednika vlade Kallaya v Rimu

Prisrčen sprejem Kallaya v Budimpešti

Budimpešta, 6. aprila. s. Iz Rima se je vrnil v madžarsko prestolnico predsednik vlade in zunanji minister Kallay z vsem svojim spremstvom. Kallay je zapustil posebni vlak, s katerim se je pripeljal na postajo, v spremstvu italijanskega poslanika Anzusa. K sprejemu predsednika madžarske vlade so razen nemškega poslanika von Jakoba in funkcionarjev Kr. italijanskega poslanstva prišli tudi vsi člani vlade predsednika obeh zbornic, šef generalnega štaba ter mnogi poslanci in senatorji. Ko je Kallay zapustil postajo, so člani mladinske organizacije Levante navdušeno vzklikali italijansko-madžarskemu prijateljstvu.
Vsi madžarski listi pozdravljajo povratek predsednika vlade v prestolnico in ponovno izražajo popolno zadovoljstvo madžarske javnosti s Kallayevim obiskom v Italiji in z razgovori, ki jih je imel z Ducejem in osebnostmi fašističnega režima. Razgovori, ki jih je imel predsednik vlade z Ducejem piše list »Guardian« u. j. Mayragszage, so utri-

dili vero madžarskega naroda v zmoglostve pravice in evropske civilizacije nad bolj ševiškim barbarstvom. Sprejem pri Kralju in Cesarju ter razgovori z Ducejem so imeli za posledico, da so se bolj okrepili tesni sodelovanja med obema državama, ki se borita za novo pravico Evrope. Pri ustvarjanju novega evropskega reda, ki ga hočeta fašistična Italija in narodna socialistična Nemčija hoče biti Madžarska zves in udan zaveznik obeh velisil Osi.

List »Nemzet« Ujzage píše, da je italijansko-madžarsko prijateljstvo utrjeno med tem tudi s kupno prelito krvjo italijanskih in madžarskih vojakov v vojni proti boljševizmu, bil v Rimu znova potrjen. Tudi vsi drugi listi poveličujejo italijansko-madžarsko prijateljstvo in poudarjajo, da sodelovanje med obema državama v okviru politike Osi močno konstruktivno in ga madžarski narod odkritosrčno čuti.

V Rusiji le krajevni boji

Ponehali so tudi sovjetski napadi na kubanski mostiče 18 ruskih in 19 anglosaških letal uničenih

Iz Hitlerjevega glavnega stana, 6. apr. Vrhovno poveljništvo nemške vojske je objavilo danes naslednje poročilo:
Na kubanskem mostiču sovražnik ni nadaljeval napadov prejšnjih dni. Z ostale vzhodne fronte poročajo samo o krajevnem bojnem delovanju.
Tudi na tuniški fronti je dan v splošnem potekel mirno. Med lastno napadalno akcijo v južnem Tunisu je bila zavzeta važna višina.
V Sredozemlju je letalstvo napadalo s dobrim uspehom letališča in druge vojaške cilje Lovci in protiletalsko topništvo ter lovci na podmornice so uničili 18 sovražnih letal. Pogrešamo dve lastni letali.
Angloameriški letalski oddelki so napadli večeraj sedeno zapadno ozemlje pred mestom Antwerpen. Prebivalstvo je imelo znatne izgube. V neki šoli je bilo ubitih 180 otrok. Lovci in protiletalsko topništvo so sestrelili 19 sovražnih letal.
Na severnem Norveškem je bil sovražni oddelček za sabotažo, ki se je približal obali, zapleten v borbo in uničen.

prikrili neuspeh svoje ofenzive. Čezmerno napihnu izgube Nemčije in njenih zaveznikov in bahavo pri kazal pomen teritorialnih pridobitev. Prav je, piše list, ako ugotovimo, da so bile naše izgube sicer hude in da nobenemu ne pade na um, da bi jih zmanjševal, toda številke, ki so jih objavili Rusi, so dobesedno fantastične in absurdne, saj samo ponavljamo igro prejšnje zime, ko je Moskva razglasila, da je nemška vojska že stirta.

Odmevi obiska kralja Borisa pri Hitlerju

Ankara, 6. aprila. s. Razgovori bolgarskega kralja s Hitlerjem so še vedno predmet komentarjev v turških listih. »Tasvir« Efirak piše med drugim, da je bila Bolgarija po prvi evropski vojni izpostavljena krivičnemu postopanju in da se je sedaj postavila na stran sil Osi prav za to, da bi dosegla svojo pravico.

Zrtve anglosaškega bombardiranja v Parizu

Pariz 6. apr. s. Računajo, da se število žrtv ob priški nedeljskega letalskega napada anglosaških letal naraslo na 500 mrtvih in na najmanj 1000 hudo ranjenih ali pohabljenih.

VAŽNI SKLEPI VLADE

Pod Ducejevim predsedstvom je ministrski svet poleg drugih važnih ukrepov odobril tudi ukrepe, ki pospešujejo posinovljenje vojnih sirot, krepijo disciplino potrošnje in omogočajo oficirjem vojnim invalidom, da ostanejo v aktivni službi

Rim, 6. aprila s. Danes popoldne ob 10. uri se je pod Ducejevim predsedstvom sestel ministrski svet. Tajniške posle je opravil državni tajnik v predsedstvu vlade. Ministrski svet je odobril poleg ukrepov redne uprave še naslednje ukrepe:

PREDESSTVO VLADE

Na Ducejev predlog je bil odobren osnutek zakona, ki glede na učinke zapuščenega davka na dediščino adoptantov istovesti adoptirance in posinovljenje z zakonskim otroci, v kolikor so sirote padli za vojno stvar v sedanjih vojni, in sicer tako, da se adoptiranci in posinovljeni upoštevajo pri številu zakonskih sinov za določitev višine davkov. Tako se ustanovi adoptiranja in posinovljenja bolj prilagajata bistvu družine glede navedenih organov na področju, kakršno je dedno področje, kjer doslej zakonske omejitve navedenih dveh ustanov niso prihajale do izraza. Ukrep bo torej pospeševal adoptacijo in posinovljenje sirot iz sedanje vojne in bo tako pomenil novo poklonitev in priznanje spominu tistih, ki so na bojišču ali zaradi letalskih, pomorskih ali kakršnih drugih sovražnih napadov dali svoje življenje za rešitev domovine.

PRAVOSODSTVO

Na predlog pravosodnega ministra je bil odobren osnutek ukrepa, s katerim se povezuje v enotno zakonodajno besedilo zakon z dne 1. julija 1941-XXI št. 645 in zakon z dne 3. decembra 1942-XXI št. 1359 o kazenski zaščiti discipline vojne potrošnje. Novy ukrep je na eni strani strožji v pogledu zatiranja najhujših oblik odvzemanja blaga iz normalne potrošnje, na drugi strani pa dopušča omiljenje kazni za manjše disciplinske prestopke. Zločin odvzema blaga iz normalne potrošnje upošteva dve temeljni možnosti: prvo predstavlja verižnost in pokupovanje blaga svobodne prodaje, drugo pa protizakonito dobavljanje racioniranega ali kakor koli v razdeljevanju omejenega blaga. Ta drugi primer se navadno hudo kaznuje, razen v primeru, ko se dejanje izvzira v zvezi z majhno količino blaga in z izključnim namenom, da si kdo preskrbi blago za lastno potrošnjo ali potrošnjo svoje družine. Ostanje pa v veljavi v okviru zgoraj navedene povezanosti oblike odvzema blaga, ki so kvalificirane po velikem obsegu in po odvratnosti spekulativnega namena ali pa po lastnosti krivca, kakor to predvidevajo veljavne določbe, kot zločini, ki spadajo v pristojnost posebnega državnega sodišča. Naposled se je ureddila tudi izključna oblast prefekta glede na predložitev prijav sodni oblasti, s čimer se je priznal tudi politični interes za zatiranje kršitev discipline prehrane in potreba enotne vodilne oblasti v zadevi prehrane pokrajine.

Nadalje je bil sprejet osnutek zakona, ki vsebuje določbe o sodnem osebu. Izjemne določbe, ki so v zvezi s sedanjim vojnem stanjem zahtevajo izvedbo nekaterih določb za sodno osebo in zakone, ki naj urejajo kariero uradništva sodnih tajništva zlasti določb ki predpisujejo dolžni sodnikov in tajnika, dodeljenih k nesodnim uradom, in za tajnike s podrejenimi funkcijami da imajo za seboj določeno določbo izvrševanja s dnih poslov, in sicer vodilnih poslov v smislu sodelovanja pri natečajih za višjo položajno skupino. Ukrep je zahtevnega značaja in bo prenehal čim bo močnejše zagotoviti normalno poslovanje teh služb.

Osnutek ukrepa o ustanovitvi posebnega odseka pri vrhovnem kassijskem sodišču izva določbe Ducejevega razglasa z dne 28. septembra 1942-XXX v zvezi s členom 13. razglasa z dne 17. maja 1941-XXX, ki predvideva ustanovitev posebnega sodnega odseka pri vrhovnem kassijskem sodišču za presojo prizvov v civilnih in kazenskih zadevah, ki se vlagajo ali se lahko vložijo na osnovi bivših jugoslovanskih zakonov proti sodbam sodnih organov priključnega dalmatinskega ozemlja, kakor tudi za ureditev pristojnosti in rešitev pravosodnih sporov in sporov o nalogah.

FINANČNO MINISTRSTVO

Na predlog finančnega ministra je bilo sprejetih nekaj ukrepov, ki se nanašajo na prilagoditve in spremembe višine nekaterih davkov, nadalje osnutek Kr. ukaza zakona glede akreditivnih nalogov za plačilni obrokov vo ne odsodnine.

Dalje je bil sprejet osnutek zakona o pooblastilu za brezplačen odstop vile Mirabelline občnina Milan in Monzi. Vila leži v parku v Monzi in bo odslej namenjena poljedelski seči za vojne pohabljenec. Odborni so bili tudi osnutek zakona o podaljšanju poslovanja davčnih komisij za dve letje 26. oktobra 1943-XXII — 28. oktobra 1945-XXIV, osnutek zakona o novem besedilu zakona o hipoteknih davkih ter nekateri ukrepi upravnega značaja.

VOJNO MINISTRSTVO

Na predlog Duceja kot vojnega ministra je bil odobren osnutek zakona, ki ureja stalno službovanje oficirjev na njih lastno prošnjo in se jim zato prizna vojna pokojnina. Ta zakonski osnutek je bil izdan v istem duhu kakor sedavni ukrep, ki se nanašal na vse pod zastavo. Čut narodne vzajemnosti, ki zahteva, da se v-ied idealnega vztrajanja pod zastavami povezujejo v eno samo veliko supino vsi, ki so padli z orožjem v roki in ki so to orožje držali v rokah za veličino in bodočnost Domovine, ni mogel biti brezbrizhen tudi nasproti tistim, ki so s svojim trzovanjem in svojo krvjo potrdili vero v svoje delo, potem ko so najboljšje svoje dušovne sil

porabili za vojaško pripravljenost države. Kakor je znano, je po dosedanjih določbah oficir, ki je postal trajno nesposoben za brezpopojno vojaško službo, čeprav je bila ta nesposobnost povzročena po razi v vojni, prenehal v svoji aktivni vojaški službi in se v skladu z obsegom in stopnjo svoje nesposobnosti postavil v rezervo ali celopolnoma odpustil, pri čemer ima samo pravico do vojne pokojnine.

Te določbe, ki so izhajale iz potrebe, da se zagotovi kadrom vojske njih popolna fizična učinkovitost, so sicer na eni strani z vojno pokojnino jamčile aktivnim oficirjem, ki so postali invalidi zaradi vojnih ran, primerno materialno osnovo, na drugi strani pa niso jamčile tako za letno, vo njihovega moralnega položaja, kajti za častnika, ki se je oolčil za vojaško kralero po globokem notranjem nagnjenju, pomeni dejstvo, da mu je zaprta možnost aktivnega delovanja v vrstah vojske, ne le enostavno prekinitve kakršne koli poklicne delavnosti, temveč pomeni istočasno odpoved prostovoljno izbranemu poslanstvu, ko se mora odpovedati življenjskemu idealu, ki si ga je bil postavil v prvih letih mladosti in ga z ljubeznijo leta in leta zasledoval. Da bi se odpravila ta neprijetna pomanjkljivost moralnega značaja, je bil izdan sedanji zakonodajni ukrep, ki na eni strani prizadetim olajšuje njihov neprijetni položaj, na drugi strani pa zagotavlja vojski nad vse koristno rezervo hrabrih in izkušenih oficirjev.

Po tem ukrepu lahko oficirji v stalni efektivni službi, ki so dosegli vojno pokojnino zaradi vojnih ran, na svojo prošnjo ostanejo v trajni efektivni službi, ako so spoznani za sposobne za pogojno vojaško službo, pri čemer se vpíšejo v poseben seznam, nsezvan seznam oficirjev vojnih invalidov v trajni službi. Kdor je vpisan v ta seznam in veljajo zanj iste starostne meje, ki so določene za častnike v aktivni službi, ima možnost, ako izpolnjuje gotove pogoje, da napreduje v kariero do generala, pa naj bo njihova sarža v trenutku prehoda v zgoraj navedeni posebni seznam kakršna koli. Njim v korist je določeno tudi zvišanje vojne pokojnine z vsemi drugimi doplatili, ki odgovarjajo stopnji. Ukrep istočasno ukinja sedanje kategorije vzdrževalnih častnikov, kakor tudi »reaktivirancev« in določa za prve po zakonu, da ostanejo še nadalje vpisani v seznam aktivnih častnikov, za druge pa ne glede na njih prvotno kategorijo prehod v seznam aktivnih oficirjev ali v seznam aktivnih oficirjev vojnih invalidov, in sicer po splošnem ponovnem pregledu, ki naj ugotovi stopnjo njihove telesne sposobnosti. To so v glavnih obrisih značilnosti in pomen današnjega ukrepa ministrskega sveta.

NARODNA VZGOJA

Na predlog ministra za narodno vzgojo je bil sprejet osnutek zakona, ki se tiče ustanovitve posebnega državnega središča za študij Verdija. Da bi se ustreglo globoko občuteni potrebi na področju italijanske glasbene kulture se ustanavlja v Bussatu državno središče Verdijevih studijev, ki ima nalogo, da pospešuje in vzporejuje študije in preiskave o življenju in umetnosti največjega skladatelja, kakor tudi vsa kulturna gibanja, ki so v zvezi z njegovo glasbeno in umetniško osebnostjo.

Dalje sta bila sprejeta osnutek, ki odnruje pravilnik o letnih in triletnih tečajih za pouk v obnovitvenih delih, ki naj bi zagotovili sposobne mojstre na področju poklicnih obnovitvenih del ter osnutek Kr. ukaza o priznanju službe učiteljev teh ene stroke.

MINISTRSTVO ZA JAVNA DELA

Na predlog ministrstva za javna dela sta bila sprejeta osnutek zakona ki ureja splošno uporabo najnižjih stalnih vpisih in prepisnih pristojbin pri nepremičinskih registriranih, kolikor gre za lastninske spremembe pri nepremičinah, ki jih razlaze občine v zvezi z izvrševanjem regulacijskih načrtov ter osnutek zakona, s katerim se vrača pristojnost na področju popolnih meloracij, v kolikor gre za del ozemlja pokrajine Grosino, ki je poprej spadalo v okrožje ukinjene s krštvstva za javna dela v Caserti, ministrstvu za poljedelstvo in gozdove.

MINISTRSTVO ZA KORPORACIJE

Na predlog ministra za korporacije so bili sprejeti: osnutek zakona za izboljšanje higienskih in socialnih razmer delavcev v žvepljenih rudnikih. Za dosego tega namena daje novi ukrep zavodu italijanskega žvepla pravico, da nadomesti zasebno podbudo pri gradnji higienskih in socialnih naprav na področju žvepljenih rudnikov; osnutek Kr. ukaza o organizaciji služb, ki so podrejene splošnemu rudniškemu in težko industrijskemu vodstvu pri ministrstvu za korporacije. Ukrep predvideva večje osredotočenje rudniških uradov v primeri s sedanjim organizacijo, da bi postalo tako nalozorstvo nad rudniškimi delovanjem čim hitreje in uspešnejše; osnutek ukrepa, s katerim se prepoveduje podjetjem, da bi od 1. maja t. l. jemale v službo moško osebo v starosti od 16 do 55 let, ki bi bilo zaposleno v obliki prodajalca programov ali častnih straž in podobnih služb v javnih prirreditvenih lokalih, pri delih čistanja vozov, lokalov, trgov in podobnih prostorov na železniških postajah, kondukterjev ali biljeterjev v mestnih prevoznih, natakarjev, garderobarjev, kuhinjskega osebja (s izključitvijo kuharjev) in

nizje postrežniško osebje v hotelih, okrevališčih in javnih obratih, postrežnikov v kopalnicah (z izključitvijo tistih, ki služijo za varovanje kopalcev) in postrežnega osebja v okrevališčih in kopalniških in termalnih podjetjih, postrežnega osebja v trgovinah oblačilne stroke, konfekcijskih trgovinah, trgovinah s čevlji, trgovinah z umetniškimi premeti, parfumerijah in blagajniškega osebja pri vseh trgovskih podjetjih. Gori navedene prepovedi pa se ne tičejo pohabljenec in invalidov, ki so takšni iz nacionalnega razloga ali so utrpeli poškodbe pri delu.

MINISTRSTVO ZA LJUDSKO VZGOJO

Na predlog ministra za ljudsko vzgojo je bil odobren osnutek ukrepa, ki zahteva pri ustanavljanju novih založniških podjetij poprejšnje dovoljenje ministrstva za ljudsko kulturo. Ukrep je bil izdan glede na ugotovitev, da so se v Italiji pojavljala mnoga nova založništva brez resnega delovnega programa in ne da bi zanje knjizna trgovina čutila potrebo. Zato določa novi ukrep, da je v sedanjih vojni dobi in do 6 mesecev po prenehanju sovražnosti ustanavljanje novih založniških podjetij in prenehanje že obstoječih podvrženo pristanku ministrstva za ljudsko kulturo. Tako se omejuje potreba papirja in se preprečuje možnost, da bi si kdo že v naprej pridobil koristi glede na bližnji zakon o disciplini založniškega delovanja, ki se priljavlja.

MINISTRSTVO ZA MENJAVE IN VALUTE

Na predlog ministra za menjave in valute je bil sprejet osnutek ukrepa, ki vsebuje nove določbe na področju uvoza, izvoza in gospodarskih odnosov z inozemstvom. Namen ukrepa je, da se še bolj poudari enoten značaj ureditve gospodarskih, trgovskih in finančnih odnosov med Italijo in drugimi državami, ki spadajo v pristojnost ministrstva za menjave in valute. V ta namen se natančneje ugotavlja področje uporabe oblasti, ki pritiče drugim upravam glede na posle, ki spadajo v pristojnost imenovanega ministrstva. Ukrep nadalje določa obseg nadzorstva ministrstva za menjave in valute nad zavodi, ki delujejo na mednarodnem trgovskem področju, zlasti pa nad onimi, ki so jim v skladu z več let veljavnimi predpisi bile zaupane naloge osrednjih uvoznih in izvoznih zavodih.

Sprejet je bil dalje osnutek ukrepa, ki vsebuje določbe o izvzu in uvozu glede na bivše jugoslovansko ozemlje, ki je bilo priključeno Italiji. Ukrep razširja na imenovano ozemlje režim uvoznih prepovedi, ki velja v Kraljevini in podreja izdajanje dovolilnic za izvoz in uvoz na tem ozemlju pristanku ministrstva za menjave in valute, čeprav sicer pušča v glavnem v veljavi določbe v zadevi menjave in valut, ki so bile pred priključitvijo izdane z Ducejevim razglasom z dne 21. aprila 1941-XXX. Pristanek ministrstva je lahko tudi splošnega značaja. Razen tega se ponovno potrjuje monopol v trgovini s plačilnimi sredstvi z inozemstvom v novih pokrajinah, ki pripada državnemu zavodu za menjave z inozemstvom.

VOJNA PROIZVODNJA

Na predlog ministrstva za vojno proizvodnjo je bil sprejet osnutek Kr. ukaza, ki potrjuje pravilnik za izvedbo ukaza z dne 30. marca 1943-XXI št. 123, o militarizaciji osebja pomožnih podjetij. V skladu z militarizacijo, ki jo predvideva omejen ukaz-zakon, določa sedaj odobreni pravilnik, izenačenje hierarhij v podjetjih z vojaškimi hierarhijami v pogledu nastavljenecv in pomožnih podjetij. S tem se priznava pomen nalog, ki jih izvajajo vodilni industrijski kader v vojni proizvodnji, kajti njih stavež je v gotovih mejah in s podobnimi simboli in hierarhijskih izenačenih, razen v pogledu vojne pokojnine, s položajem borcev Oboroženih sil, pri čemer se obenem bolje ureddujejo notranji odnosi med hierarhijami v nekaterih podjetjih.

Raport s sindikalnimi voditelji na rizu interesiranih pokrajin

Bologna, 6. apr. s. Predsednik fašistične konfederacije poljedelskih delavcev je podal v Bologni poročilo sindikalnim voditeljem za rizi interesiranih pokrajin. Podal je podrobne smernice za njihovo propagandno in drugo delo v bodoče kakor tudi smernice za delo pokrajinskih zvez za dosego ciljev, ki jih zasiedajo zbiranje poljedelskih pridelkov v zvezi s praktično izvedbo načrtov za uporabo spomladanskih kultur.

Japonski uspehi v vzhodni Indiji

Tokio, 6. apr. s. Japonski glavni imperialni stan obvešča, da so letalske sile japonske vojske v dobi od 1. do 4. aprila v več zaporednih akcijah proti sovražnim letalskim in pomorskim oporiščem v vzhodni Indiji uničile 38 sovražnih letal. V istem razdobju so letalski oddelki japonske vojske potopili 25.000 ton sovražnih trgovskih ladij, hudo poškodovale pa nadaljnjih 31.000 ton.

Visoki komisar na seji Pokrajinskega odbora za protiletalsko zaščito

Ljubljana, 6. aprila. Včeraj popoldne ob 15.30 je Visoki komisar v vladni palači predsedoval seji Pokrajinskega odbora za protiletalsko zaščito. Navzoči so bili razen predsednika odbora, podprefekta dr. Davida, zvezni podtajnik Seiloni, župan general Rupnik, pokrajinski nadzornik p.č. Tombolan in člani odbora.

Dr. David je obširno poročal o doslej izvršenem delu na temelju navodil sprejetih od Visokega komisarja v pogledu ureditve protiletalske zaščite. Dela za popravilo že obstoječih zakonilšč in v Metnem domu in na magistratu so se začela, dotlej se bodo začela dela za zakonilšče v predoru pod Gradom od 15. t. m.; v teku pa je tudi dovršenje načrta glede zakonilšča na Rožniku. Razen tega bodo napravljena tri glavna zakonilšča v Jarku na Kongresnem trgu, na Valvazorjevem trgu na Rimskem trgu in druga manjša zakonilšča na drugih trgih.

Kar se tiče drugih zakonilšč, se bodo dela takoj začela, na zasebnih zakonilščih v hotelu Metropol, v hotelu Slon, v palači Bata, v palači Trboveljske, v Marjanšiču

in v Uršulinskem kolegiju; ta zakonilšča so določena za kakih 4000 oseb.

Ekscelencija Grazioli je odobril izvršeno delo odbora ter je sporočil, da je že odredil otvoritev izrednega kredita 10 milijonov lir, ki jih bo dala na razpolago glavna direktorija za letalsko zaščito pri notranjem ministrstvu. Ti krediti bodo uporabljeni pri že izvršenih in še začasnih delih. Visoki Komisar je dal točna navodila glede popravil zakonilšč v šolah, v bolnicah, na kolodvorih ter sploh v javnih prostorih ter zasebnih hišah.

Pokrajinski zdravnik je poročal o organizaciji postaja za takojšnjo pomoč.

Ekscelencija Grazioli je nato dal navodila o organizaciji načelnikov postoj, podnačelnikov zakonilšč in dobrovoljnih protiletalske zaščite, kakor tudi glede določil o zatemanju ter kretanju v času poplaha. Odredil je tudi razdelitev protipijskih mask.

V posebni knjižici, ki se sestavlja, bodo strnjena vsa določila in navodila tičočna se protiletalske obrambe.

Navzoči so se udeležili razprav o predmetu protiletalske zaščite.

trije. Pri soočenju so vsi obtoženci vztrajali pri svojih izpovedih. Matjaž je zatrjeval, da ni nikoli vzel nobenih čevljev in jih tudi ni prodal. Dobil da je samo 700 lir od iztržka in nekaj perila. Zanimal je tudi, da bi jih poslal na streho kak krovski mojster, temveč je delo sprejel on sam na svojo roko in je Silija vzel za pomočnika.

Precitane so bile izpovedi prič, ki so kupile ukradene stvari. Ena je izpovedala, da se je Sili predstavil v gostilni, kjer je ponudil čevlje v nakup, da čevljarja iz Bežigrada. Trdil je, da hoče svojo delavnico opustiti in da zato prodaja čevlje. Lastnik trgovine je izjavil, da vse škode ne more ugotoviti. Kolikor pa mu je uspelo, je izračunal, da so mu odnesli blaga za 22.880 lir in napravili škode na razbitih stopnicah in strehi za 1500 lir. Samostanski brat Franc Golež, ki jih je zalotil, je povedal, da je opazil 7. decembra na strehi v opoldanski urah dva moška, ki sta se obnašala tako, kakor da popravljata streho. Ko sta prišla s strehe, je pristopil k njima in ju vprašal, kaj imata v nabasnem nahrbtniku. Odvrnila sta mu grobo: »Kaj te pa briga. Odvezel siva je nahrbtnik in kladivo. Nato sta bila aretirana. Lestev, ki so jo obtoženci potrebovali, so si sposajali pri nekem bližnjem ključavničarju, ki je povedal, da so prišli po njo 4 do 5 krat.

Kazenski listi vseh treh so že precej popisani, posebno Matjažev. Poličijsko poročilo jih označuje za znane potopehuje, ki so nevarni tuji imovini. Državni tožilec je po sklepu razprave zahteval kaznovanje po občinski, branilca pa sta se sprito priznani omejila na podčrtanje olajšinskih okoliščin.

Senat je po četrtnem posvetovanju spoznal vse tri za krive in kvalificiral njihova dejanja, kakor je zahtevala obtožnica. Za Perhaja so sodniki ugotovili, da je bil v trgovini vsaj trikrat in odnesel najmanj 34 parov čevljev ter neugotovljeno količino perila. Sili je odnesel 24 parov čevljev in neugotovljeno količino perila, Matjašič pa najmanj 21 parov čevljev. Obsojili so Perhaja na 1 leto in 4 mesece robove ter na 2 leti izgube častnih pravic, Silija na 1 leto in 8 mesecev robove ter na 2 leti izgube častnih pravic, Matjašiča na 2 leti in 4 mesece robove in 3 leta izgube častnih pravic.

Perhaj in Sili sta se s kaznjavo zadovoljila, med tem ko si je Matjašič pridržal tridnevni rok za premislek.

Elizabeta Krč, oba iz St. Jurija in Janez Kalaj s Alojzjo Bošak iz Craelice, umrla sta pa Martin Zupanc iz Ribnika, star 19 let in Franc Pucelj iz Gračca, star 39 let.

— Mariborska ljudska univerza v aprilu. Tudi za april je pripravila mariborska ljudska univerza bogat spored. V prvi polovici meseca bo prirejen več predavanj. 1. aprila je predaval študijski svetnik dr. Viljem Mochel o zaščitenih rastlinah, danes bo tretje predavanje viš. med. svetnika dr. Tolliha o zdravem in bolnem človeku. V torek 13. t. m. bo predaval Stegrid Tremel o nemški poročevalski politiki in sovražni lažni propagandi, v sredo 14. t. m. študijski svetnik dr. Hans Gollmann vrsto predavanj o fizikalnih podlagi ravnja. Sledilo bo še več zanimivih predavanj.

— 10 sodišč na Spod. Stajerskem. Šef civilne uprave je izdal odlok, po katerem se ustanovi s 1. aprilom na Spod. Stajerskem 10 sodišč in sicer po eno v Celju, v Smarju pri Jelšah, Mariboru, Ptuj, Bre-

zicah, Sočanju, Trbovljah, Slov. Bistrici in Slovenjgradu. Sodišča in njihovi oddelci odločajo v prvi instanci v civilnih zadevah po dosedanjih predpisih namesto poverjenika za civilno pravosodje. Šef civilne uprave si pa pridržuje pravico preučevati kazensko sodstvo tem sodiščem po točilih, veljavnih za štajersko deželo. V drugi instanci odloča pravosodna oblast pri poverjeniku za pravosodje.

— Zanimiv koncert v Mariboru. V Mariboru sta priredila v petek koncert na dveh klavirjih znana italijanska umetnika Rio in Gregoria Nardi. Obhajstvo je bilo s koncertom zelo zadovoljno in kritika se je izrazila o njem zelo pohvalno.

— Velik požar. V St. Petru pri Laškem je izbruhnil 25. marca velik požar. Do 100 pogorele tri kmetije s 15 poljopi. Češit so prihitali gasilci iz Laškega in Celja. Šele v poznih večernih urah se je posrečilo ogenj omejiti. Baje je zanetil požar otrok, ki se je igral doma brez nadzorstva.

Delo Kmetijske družbe lani v njenem jubilejnem letu po 175 letih ustanovitve

Ljubljana, 7. aprila. Včeraj dopoldne je bil v knjižnici dvorani Kmetijske družbe na Novem trgu redni letni občni zbor naše najstarejše kmetijske ustanove, ki deluje v zadnjem desetletju kot zadruga z omejenim zavzvo v Ljubljani s številnimi podružnicami na deželi. Udeležba na občnem zboru je bila sorazmerno z razmerami zadovoljiva. Občni zbor je vodil predsednik Ivan Pucelj iz Velikih Lašč. Poročilo upravnega odbora je prebral ravnatelj Kmetijske družbe inž. Bogdan Ferlic. Iz poročila posnemamo naslednje podatke o delovanju družbe lani.

Lani 26. oktobra je praznovala Kmetijska družba 175letnico ustanovitve. Razumljivo je, da jubileja niso posebej praznovali objavili pa so spominke članke v dnevnem časopisu in v »Kmetovalcu«.

Poslovanje družbe je bilo lani prilagojeno šele bolj razmeram, ki so nastopile predlanskim. Tudi Kmetijska družba je delegirala svojega zastopnika v upravo novega zavoda za zadrugništvo, ki je združil pod enotnim vodstvom revizije, zastopanje in pouk dotedanjih revizijskih zvez. Lani so ukrenili potrebno za ustanovitve posebne koordinacijske odbora za kmetijske blagovne zadruge; ta odbor naj bi v naši pokrajini nadomestoval Consorzio agrario in uravnaval delovanje Kmetijske družbe in Gospodarske zveze soglasno delovanju teh polnopravnih ustanov v drugih italijanskih pokrajinah. Do ustanovitve tega odbora pa lani še ni prišlo.

Lani ni kazalo sklicevati se, zato sta imela upravni in nadzorni odbor le eno sejo. Vodstvo poslov je bilo prepuščenih le odbornikom, ki je bil v Ljubljani, in uradništvu. Delovanje podružnic je bilo lani zadržano. Pohvaliti pa je treba nekatere podružnice, ki so kljub vsem oviram mnogo storile za članstvo. Število podružnic v pokrajini je ostalo lani nespremenjeno, 87. Število članstva je še naraslo, ker je pristopilo 1750 zadrugnikov. Zadruga šteje zdaj 13.217 članov. Večina zadrugnikov je na starem področju Kmetijske družbe in Ljubljanski pokrajini pa šteje družba 5914 članov.

Lani upravni odbor ni imel vpliva na vodstvo družbenih skladov in podružnic. Do likvidacije premoženja Kmetijske družbe na Stajerskem še ni prišlo.

Trgovsko poslovanje zadruge je bilo lani kljub vsem težavam zadovoljivo. Popravljanje po kmetijskih potrebščinah je bilo zelo živahno in prodali bi lahko marsičesa še več, če bi se mogli vselej založiti z blagom. Nazadovale je pa vnovčevanje kmetijskih pridelkov, pač zaradi sedanjih ureditve prodaje živilskih potrebščin. Kmetijska družba je pa imela lani več prometa s svežim in suhim sadjem. Trgovski oddelek je prodal tudi precej več nekaterih strojev. Posameznih vrst strojev bi lahko prodali še mnogo več. Nekatere kmetijske potrebščine so šle proti pričakovanju zelo dobro v denar. Mnogo manj so pa prodali lani semen. Kmetijska družba je včasih prodala po 180 do 200 vagonov semen, lani pa 5406 kg. V zadnjih letih je mnogo večje povpraševanje po umetnih gnojilih, ki so jih prodali tudi lani precej več. Poslej bo potreben za razdeljevanje umetnih gnojil v

pokrajini načrt, ker je predpisano strogo nadzorstvo nad prodajo. Zato bo potrebno odvisni podružnice na deželi, ki bodo morale prevzeti razdeljevanje gnojil, ker centrala ne more imeti pregleda. Lani so prodali 1.884.655 kg umetnih gnojil v vrednosti 1.960.841 L. Vrednost prodanih semen je znašala 130.294 L; krmil so prodali 13.123 kg v vrednosti 35.326 L; živinorejstvih in veterinarskih potrebščin so prodali v vrednosti 5116 L, sadrarskih in poljedelskih potrebščin v vrednosti 135.769 L, vinarstvih in kletarskih potrebščin v vrednosti 2455 L, poljedelskih pridelkov v vrednosti 1.077.454 L, sredstev za zatiranje škodljivcev za 65.715 L, strojev, strojnih delov in 1 za 1.472.579 L in zdravilnih zdravil 92.976 kg v vrednosti 626.304 L. Denarni promet je torej znašal 5.511.863 L. V primeru s prometom leta 1941. izkazuje prodaja blaga lani po denarni vrednosti nazadovanje okrog 7%. po količini pa okrog 25%. Kljub temu je bilančni zaključek zadovoljiv ter so lahko s poslovanjem zadovoljni.

Glede na poslovanje družbe lani je predlagal upravni odbor občnemu zboru, naj sidiene: razdelitev čistejšega dobička za lani tako, da dobi rezervni sklad 30.366 L, sklad za zadrugno propagando, ki ga sme odbor porabiti tudi za pomoč pri nabavi zadrugnega orodja prejme 10.000 L, zadrugniki pa dobe vernjeno v obliki 4% ristorna od njihovega prometa 23.870 L. Čisti dobiček je torej znašal 64.236 L. Daje je upravni odbor predlagal naj bi mu dali naslednja pooblastila: da sme zadrugo zadolžiti največ do 2.500.000 L; da sme po najstarejših trgovskih načelih dovoliti posameznim zadrugnikom do 20.000 lir kredita, podružnicam do 80.000 in lastnim podjetjem do 1.500.000; da sme v vseh primerih, ko podružnica ali posamezni zadrugniki zahtevajo takojšen obračun za dobavljeno blago, posel opraviti na račun zadruge. Tako doseženi prebitki sme zadruga uporabiti in razdeliti zadrugnikom v smislu zadrughnih pravil. Končno je upravni odbor predlagal pristojbino za sprejem zadrugnikov 114 L.

Poročilo nadzornega odbora je podal predsednik nadzornega odbora dr. Spiller Muys in naglasil, da je dobiček zadruge glede na sedanje razmere zelo zadovoljiv. Nadzorni odbor je predlagal občnemu zboru odobritev računskih zaključkov in bilance za lani, podelitev razrešnice upravnemu odboru in naj občni zbor sprejme predloge upravnega odbora. Zborovalci so soglasno odobrili vse predloge upravnega in nadzornega odbora, »kakor se je razvila razprava o posameznih željah in predlogih za poslovanje v novem poslovnem letu. Upravni odbor bo skušal upoštevati vse želje in navsete članstva.

Na letošnjem občnem zboru so bile samo nadomestne volitve, in sicer je bilo izvoljeno 5 članov upravnega odbora in 5 namestnikov, 2 člana nadzornega odbora in 2 namestnika ter v širši odbor 7 članov.

Posesal je 8 m visok hrast

Mestni puznik Peter Velkavrh je 20. septembra lani zalotil 53-letnega čevljarja Ferdinanda J., ko je v družbi z nekim tovaršem žagal 8 metrov visok hrast v mestnem logu na Bokalch. Hrast je imel v premeru okoli 30 cm in je bil vreden približno 200 lir, kakor je navedla obtožnica. Puznik je obtoženec prijaval. Mož se je zagovarjal, da sme požagati kakšno drevo v mestnem logu, ker je bil v stiski. Tako je izjavil tudi puznik, vendar je potego ko ga je puznik počul o kaznovosti njegovega početja kljub temu po njegovem odhodu odpeljal razžagan hrast na svoj dom.

Na razpravi je svoje dejanje priznaval. Državni tožilec je zahteval kaznovanje po § 315, ker je bil že kaznovan zaradi tatvine. Branilec dr. Muc pa je zagovarjal mnenje, da gre samo za § 318 kx in je predlagal, naj se zasliši v ta namen izvedenec, ki bo povedal, koliko je bilo drevo vredno. Sodniki, ki so že sklepali o končni odločitvi, se sprejeli braničevovo tezo in bodo pred izrekom sodbe povabili pred se še izvedenca. Razprava se bo nadaljevala.

Iz Hrvatske

— Posvetovanje o prehrani. Pod predsedstvom generalnega ravnatelja za prehrano dr. Krafta je bilo 1. aprila v Zagrebu važno posvetovanje o prehrani.

— Slovaki gost v Zagrebu. Ravnatelj slovaškega tujsko-prometnega urada ing. Evgen Fodor se je mudil na potovanju v Italijo tri dni v Zagrebu, kjer je navezal stike s predstavniki hrvatskega tujskega prometa, ter si ogledal Zagreb in njegovo okolico.

— Rok za prisilne dražbe podaljšan. Do konca marca bi morale biti na Hrvatskem ustavljene vse prisilne dražbe. Ta rok je bil pa podaljšan do konca junija.

— Proračun občine Vinkovci. Letošnji proračun občine Vinkovci znaša 22.950.000 kun in je za 6.700.000 kun večji od lanskega. Doklade na državne in neposredne davke so bile znižane od 40 na 80% v lanskem, na 30 do 70% v letošnjem proračunu.

— Davčni dohodki zagrebške občine. Zagrebška občina je prejela lani na prometnem davku 156.000.000 kun. Dohodki od mestnih davkov in pristojbin so narasli od 200 milijonov predlanskim na 339 milijonov kun lani.

— Promet Poštna hranilnica. V enem letu je imela Poštna hranilnica v Zagrebu 30.234.000 kun vplačil in 29.414.000 izplačil, skupaj 59.648.000.

Spodnja Stajerska

— Novi grobovi. V Mariboru so umrli starostni rentnik Johann Seifrid, star 80 let, Erika Hliš, stara 54 let, stražnikov sinček Friedrich Wille, posestnikov sinček Janez Kolcun in 17letna vajenka Fani Donjko, stara 17 let; v Gotni vasi je pa umrla gospodinja Antonija Šušter, stara 41 let; v Mariboru so umrli lesni trgovec Janez Lampreht, star 56 let, slikarski pomočnik Stanislav Mauko, star 22 let, delavčeva hčerka Ana Marot, stara 2 leti in sinček občinskega uslužbenca Franc Ecker; na Tezmem je umrla revizorjeva žena Ljudmila Per, stara 27 let; v Konjicah je umrla upokojena poštarica in posestnica Marija Klemen roj. Jamšek; v Rogški Slatini je pa umrl gostilničar in hišni posestnik Ivan Ogrizek, star 62 let.

— Težka prometna nesreča. Na Tezmem pri Mariboru se je pripetila težka prometna nesreča. Proti mestu je vozil naglo osebni avto in zavozil je v živo mejo obcesti. V njem sta sedela dva potnika. Avto je bil močno poškodovan. 23-letni slikar Karel Ott, ki je sofaral, je dobil precej težko rano na glavi, njegov spremljevalec si je pa samo opraskal kožo.

— Težka nesreča v rudniku. V rudniku v Zabukovci pri Celju sta se smrtno ponesrečila dva rudarja, 6 je bilo pa poškodovanih. Smrtno sta se ponesrečila rudarja Leskovek in Melovsek, ki so jih 3. t. m. pokopali. K zadnjemu počitku so jih spremlili tudi zastopniki oblasti.

— Življenje in umiranje. V Celju so se poročili Maksimilijan Radčič z Olgo Kragelj, Marko Jamnikar z Antonijo Fangerl, in Janez Drošč s Frančiško Šibanc, vsi iz Celja, dalje Rudolf Kerček iz Celja z Olgo Ambrož iz Laškega ter Eduard Pokorn iz Brezic z Danijelo Krušič iz Celja. Fr Sv. Juriju so se poročili Viktor Kranjc z

Kazni za prekrške prehrabrenih predpisov

Ljubljana, 7. aprila. Urad za nadzorstvo nad cenami pri Visokem komisariatu za Ljubljansko pokrajino sporoča: Kr. policija v Ljubljani je od 16. do 31. marca t. l. izrekla naslednje kazni zaradi prekrškov prehrabrenih predpisov in neolojne špekulacije:

Zaradi navijanja cen: Rudolf Znidarič, delavec iz Bučne vasi št. 19, obojen na 500 lir globe; Nella Saccomani zasebnica iz Soške ulice št. 5 v Ljubljani, 1000 lir globe; Ivan Zupanič, posestnik iz Craelice št. 110, 1500 lir globe; Franc Miklič, restavratore iz Slomske ulice v Ljubljani, 3000 lir globe; Marija Bratina, gospodinja iz Linhartove ulice št. 28 v Ljubljani, 1000 lir globe; Marija Letonja, gospodinja z Bleiweisove ceste št. 41 v Ljubljani, 500 lir globe; Frančiška Avsec, prodajalka z Dolenske ceste št. 12 v Ljubljani, 500 lir globe in 10 dni prekinitve obrata; Tereziya Habjan, zasebnica z Viča št. 84, 200 lir globe; Josip Vidmar, obratovodja s Sv. Petra nasipa št. 53 v Ljubljani, 100 lir globe; Marija Živec, gostilničarka z Rimske ceste št. 17 v Ljubljani, 1000 lir globe in 10 dni prekinitve obrata; Antonija Baloh, trgovka iz Slomske ulice št. 7 v Ljubljani, 500 lir globe in 10 dni prekinitve obrata; Ana Bucik, obratovodkinja iz Franciške ulice št. 10 v Ljubljani, 500 lir globe in 10 dni prekinitve obrata; Barbara Ros, prodajalka s Krakovskega nasipa št. 10 v Ljubljani, 500 lir globe in 10 dni prekinitve obrata.

Zaradi skrivne prodaje mesa po pretiranih cenah in prepevanju dan: Ignacij Gačnik mesar iz Kladezne ulice št. 14 v Ljubljani 2000 lir globe; Adolf Uzman, mesarski pomočnik iz Kladezne ulice št. 24 v Ljubljani, 1000 lir globe in 10 dni zavora.

Zaradi nakupa govejega in telečjega mesa brez odobritve: Franc Cerne, gostilničar z Zaloške ceste št. 183 v Ljubljani 1500 lir globe in 15 dni prekinitve obrata; Ivan Marolt, uradnik z Dolenske ceste št. 30 v Ljubljani, 500 lir globe.

Zaradi prepevanega prenosa moka: Milan Paravanja, solar iz Nemške vasi št. 28, zaplemba blaga; Avgust Kastelic, solar iz Ponikve št. 20, zaplemba blaga; Ludovik Pečar nemščenc iz Zalokarjeve ulice št. 11 v Ljubljani, 500 lir globe.

Zaradi nezročitve Prevodu predpisane količine mleka: Ivan Rožek, posestnik z Viča št. 49, 1000 lir globe.

Zaradi odtegnitve blaga normalni potrošnji: Karel Smolej, železnikar iz Griž, 500 lir globe; Rozalija Šauperl, gospodinja iz Breičeve ulice št. 30 v Ljubljani, 500 lir globe; Zora Koch, nameščenka iz Knezeve ulice št. 37 v Ljubljani, 500 lir globe; Josip Luhn, zastopnik tvrdke Mayer iz Sv. Florijana ulice št. 30 v Ljubljani, 500 lir globe.

Zaradi skrivnega zakola: Ana Zeleznik, gostilničarka v Lanšcu št. 30, je bila izročena okrajnemu glavarstvu za Ljubljansko okoličje.

Zaradi zlorabe prenosa raciniranih živil: Rezka Polajnar, gospodinja iz Zužemberka, je bila prijavičena okrajnemu glavarstvu v Novem mestu; Ana Strumbelj, gospodinja iz Dvora, je bila prijavičena okrajnemu glavarstvu v Novem mestu.

Okrajno glavarstvo v Novem mestu je v mesecu marcu t. l. izreklo zaradi prekrškov prehrabrenih predpisov in neolojne špekulacije naslednje kazni:

Zaradi navijanja cen: Anton Mihelič, trgovec v Trdinovi ulici št. 9 v Novem mestu, 400 lir globe; Alojz Ovnček iz Zabeje vasi št. 2, 300 lir globe; Marija Simc, gospodinja, s Hrušice št. 17 v občini Smihel-Stopiče, 50 lir globe; Josip Cesar, čevljar v Bršljinu št. 10 v občini Smihel-Stopiče, 200 lir globe.

Zaradi prepevanega nakupa raciniranih živil po povišani ceni: Tereza Udovc, gospodinja iz Lončarske ulice št. 5 v Ljubljani, 50 lir globe in zaplemba blaga; Josipina Gregorič iz Zgornje Brezovice št. 28 v občini St. Jernej, 50 lir globe in zaplemba blaga.

Zaradi skrivnega zakola: Marija Deželan, kmetica iz Velike Brusnice št. 11, 150 lir globe in zaplemba blaga; Frančiška Košark, gospodinja iz Ločenske ulice št. 1 v Novem mestu, 100 lir globe in zaplemba blaga; Anton Kregar, kmet v Gor. Straži št. 1 v občini Prečni, 500 lir globe.

Zaradi nedovoljenega nakupa in zakola prašiče: Ana Gučar, postrežnica v Gornji Straži št. 28 v občini Prečni, 500 lir globe.

Zaradi prevoza žita brez odobritve: Ivan Goršek, kmet v Ostrogu št. 2, občina St. Jernej, 350 lir globe in zaplemba blaga; Pavla Recelj, gostilničarka v St. Jerneju št. 13, 250 lir globe in zaplemba blaga; Anton Koncija, Liktorski trg št. 6 v Novem mestu, 50 lir globe in zaplemba blaga; Josipina Kastelic iz Arkoze ulice št. 6 v Novem mestu, 50 lir globe in zaplemba blaga; Petra Rifelj iz Ljubljanske ulice št. 10 v Novem mestu, 50 lir globe in zaplemba blaga; Marija Vukšič iz Vrhovčeve ulice št. 11 v Novem mestu, 500 lir globe in zaplemba blaga; Ana Gregel iz Novoga mesta, 50 lir globe in zaplemba blaga; Josip Turk, trgovec na Trgu Sv. Katarine št. 4 v Novem mestu, 50 lir globe in zaplemba blaga.

Zaradi nepravilnega vodstva registra, n. k. v. v prodaje: Anica Prijatelj za tvrdko Pavšer v Novem mestu, na Liktorskem trgu, 300 lir globe; Edmund Kastelic, trgovec v Novem mestu, 1000 lir globe; Antonija Strumbelj iz Vavte vasi, občina Smihel-Stopiče 100 lir globe; Viktor Strumbelj, trgovec v Vavti vasi št. 25, občina Smihel-Stopiče, 150 lir globe.

Zaradi mletja žita brez odobritve in zaradi nepravilnega vodstva mlevenega registra: Fran Seidel z Liktorskega trga v Novem mestu, 250 lir globe in zaplemba blaga.

Zaradi opustitve prijave nakupa živine: Viktor Počevrina iz Gornje Straže št. 2 občina Smihel-Stopiče, 100 lir globe; Rudolf Darovec iz Dolnje Straže št. 3, občina Smihel-Stopiče, 100 lir globe.

izpred okrožnega sodišča

Razprava proti vionilecem v Žibertovo trgovino v Prešernovi ulici — Napravili so škodo za okoli 24.000 lir

Ljubljana, 7. marca. V torek dop. je bila v razpravni dvorani okrožnega sodišča razprava proti trenje večkrat kaznovanim vionilecem, ki so konec lanskega leta izvedli drzen podvig, ko so sredi dneva večkrat vdrl v znano žibertovo trgovino v Prešernovi ulici in odnesli čevlje, perila in napravili druge škode za okoli 24.000 lir. Senatu je predsedoval sos Josip Barčičev. Kot sodnika votanata sta sodelovala Rajko Lederhas in sodni pristav Matevž Mohorič. Obtožnica je zastopal državni tožilec Sever, obtožence pa sta branila dr. Ravnihar in dr. Boris Puc.

Na zatožno klopo so sedli 35-letni v Kočevju rojeni trgovski pomočnik Josip Perhaj, 47-letni v Hrastniku rojeni sofer Michael Sili in 40-letni v Ljubljani rojeni Ivan Matjašič. Obtožnica je navedla, da so v času od konca avgusta do 7. decembra lani odvezli Janku Čepunu, lastniku Žibertove trgovine v Prešernovi ulici, kot sotožritelci v več primerih 66 parov ženskih čevljev v vrednosti 17.820 lir, 56 parov moških in damskih nogavic ter mnogo drugega perila v vrednosti okoli 5000 lir. Takvino so izvedli tako, da so vionilci v trgovino skozi podstrešno okno. Zagrešili so s tem zločinstvo po § 316 kx, Matjašič tudi po § 318 in je državni tožilec predlagal, naj se po teh paragrafih tudi kaznuje.

Perhaj in Matjašič sta bila v avgustu zaplenjena pri nekem krovskem mojstru, ki je konec avgusta poslal popraviti streho Žibertove trgovine. Tedaj za obtožence spoznala, da je mogla priti skozi strešno okence v podstrežje, od tam pa naravnost v trgovino. Po tej poti so potem prihajali v trgovino izmenoma Perhaj, Matjašič in Sili tako, da so prinašali na vrt frančiškanc-

skega samostana lestev in fingirali, da popravljajo streho. Vlamjali so v opoldanskem odmoru, ko je trgovina zaprta. Dne 7. decembra pa jih je zalotil samostanski brat Franc Golež. Lastnik trgovine ga je prosil, naj nadzoruje sumljive elemente, ker je ugotovil, da mu nekdo krađe. Da tatvin niso tako dolgo odkrili, je bil vzrok ta, da so obtoženci skrbno pazili in vedno zakrili za seboj vse sledove. Jemali so blago iz škatel in prazne škatle zopet postavljali na police.

V preiskavi so obtožence le deloma priznavali. Zlasti so odklanjali, da bi bili odnesli toliko čevljev in drugega blaga, kakor je navedel lastnik. Razne price pa so jih močno obremenile. Sumljivo je bilo tudi, da med seboj niso bili edini.

Na razpravi je Perhaj priznal, da sta z Matjašičem vionila prvič konec avgusta. Enkrat so bili v trgovini vsi trije, enkrat pa on sam s Silijem. Vsakokrat so odnesli več parov čevljev, ki so jih potem prodali. Večino iztržka so zapili in zajedli. Podobno se je zagovarjal Sili, ki je povedal tudi, da je prodal šest parov čevljev za 800 lir. Perhaj in Sili sta se izgovarjala, da sta jih morala dati bolj poceni (po 70 do 120 lir), češ da so bili nemoderni. Sili je povedal, da so se domočili za vionilske pohode v neki bližnji gostilni. Zatrjeval je, da je večino denarja porabil za svojo družino.

Matjašič se je zagovarjal nekoliko drugače. Trdil je, da so bili vsi trije dvakrat v trgovini. Ko so delali na strehi, da se niso nič vzele, temveč kameje, ko je prišel Sili iz zavora. Po njegovem so bili v trgovini štirikrat. Prvič vsi trije, potem Perhaj sam, za njim Sili sam in končno zopet vsi

GLEDALIŠČE

DRAMA

Sreda 7. aprila ob 18.30: V Ljubljano jo dajmo. Red A.

Cetrek 8. aprila, ob 18.30: Veliki mož. Red Cetrek.

Petek 9. aprila: Zaprt. (Generalka.)

Sobota, 10. aprila, ob 18.30: V času obiskavanja. Premiera Red Premierski.

»V Ljubljano jo dajmo!« Veselogra avtorja Josipa Ogrinca, v predelavi in režiji Milana Skrbinska. Igrajo: Srebrin — Cesar. Rotija — P. Juvanova Marica — Ančka Levarjeva Cena — Starčeva. dr Snój — Drenovec Pavle — Peček Neža — Rakarjeva notar — Košuta. Scenograf: inž. Franz Ernest.

OPERA

Sreda 7. aprila, ob 18. uri: Janko in Metka Red Sreda.

Cetrek 8. aprila, ob 18 uri: Madame Butterfly Premiera. Red Premierski.

Petek, 9. aprila: Zaprt.

Sportni pregled

— S Hermesovega tabletenis turnirja. V včerajšnje poročilo o zaključku Hermesovega tabletenis turnirja se je vrnila napaka. V tekmovalju poedincev seniorjev kategorije A je razvrstitev sicer taka, kakor smo jo zapisali, vendar se številno točk, ki so jih posamezniki dosegli, drugačno. O razvrstitvi od drugega do četrtega mesta je odločil količnik setov, ker so vsi igralci imeli po eno točko. Zmagal je Bogataj, ki je premagal vse tri svoje sotekmece in oddal samo en set proti Romanu Strojniku. Pozenel je premagal Bradeška 2:1, izgubil pa je proti Strojniku 1:2. Strojnik je podlegel Bradešku 1:2. Količnik setov je bil končno takle: Pozenel 3:4, Strojnik 3:5 in Bradeško 2:4. Poleg Bogataja in Pozenela, ki se je izkazal s svojimi neubranljivimi udarci, je bil dober tudi Strojnik, ki je v mirno in izvrstno obrambno igro, dobro pariral zlasti Pozenelove napade. Končno naj zabeležimo še, da sta se v finale juniorskega turnirja B plasirala Korotana Bajt in Novak.

Beležnica

KOLEDAR

Danes; Sreda, 7. aprila: Herman.

DANASNJE PIREEDITVE

Kino Matice: Kjer pripravata se dva... Ura kemije.

Kino Sloga: Patrizia.

Kino Union: Idealist Jakob.

DEŽURNE LEKARNE

Danes: Dr. Piccolo, Bleiweisova cesta 6; Hočovar, Celovška cesta 62; Gurtus, Moste, Zaloška cesta 47.

Radio Ljubljana

CETRTEK, 8. APRILA 1948. XXI.

7.30: Slovenska glasba. 8.00: Napoved časa. — Poročila v italijansčini. 12.20: Plošč. 12.30: Poročila v slovensčini. 12.45: Napevi in romance. 13.00: Napoved časa — Poročila v italijansčini. 13.10: Poročilo Vrhovnega Poveljstva Oboroženih Sil v slovensčini. 13.25: Prenos za Nemčijo. 14.00: Poročilo v italijansčini. 14.10: Vojaške pesmi. 15.00: Poročilo v slovensčini. 17.00: Napoved časa. — Poročila v italijansčini. 17.10: Pet minut gospoda X. 17.15: Koncert antične in sodobne glasbe. 19.30: Poročila v slovensčini. 19.45: Laska glasba. 20.00: Napoved časa. — Poročila v italijansčini. 20.20: Komentar dnevnih dogodkov v slovensčini. 20.40: Simfonični koncert vodi dirigent Alceo Gallera. 21.40: Predavanje v slovensčini. 21.50: Koncert Radijskega orkestra vodi dirigent D. M. Sijaneec. — Opera glasba. 22.15: Pesni za vse okuse, vodi dirigent Segurini. 22.45: Poročila v italijansčini.

Dcmani al Cine UNION

Jutri v kinu

Lux film

ASSIA NORIS

una STORIA D'AMORE

ZRTEV VELIKE LJUBEZNI

Camorini

Posestne spremembe v marcu

Dve milijonsti kupčiji na mestnem področju — Nepremičninski trg je bil že razmeroma zelo razgiban

Ljubljana, 7. aprila. V marcu je bil nepremičninski trg še dovolj živahen. Razgiban pa je bil tudi posojilni. V zemljiško knjigo je bilo vpisanih in izbranih nekaj prav visokih hipotek. Prav tako je tudi nepremičninski trg zabeležil nekaj važnejših nakupov in prodaj. Poleg nekaterih drugih večjih prodaj nepremičnin, za katere je bila šteta kupnina nad 100.000 lir, sta bili sklenjeni tudi dve milijonsti kupčiji.

Novomeščana Josko in Marija Povh iz Ljubljanske ulice sta kupila na polovico zemljiško parcelo v kat. obč. Ljubljani mestu. Plačala sta zanj 1.150.000 lir. Gre za vogalno hišo na stikališču Stritarjeve ulice in ulice Pred škofijo nasproti Robbovega vodnjaka. Kolikor kažejo zbrani podatki, so bili lastniki te hiše zadnjih 70 let večinoma veletrgovci in denarni zavoli. Leta 1874. je bil v zemljiški knjigi zapisan kot lastnik trgovec Ferd. Melchior Schmidt. Leta 1897. jo je prodal Karlu Josefu Hamannu, ta pa je naslednje leto trgovcu Ivanu Grobelniku. Hiša je od tedaj hitreje spreminjala lastnike. Leta 1901. jo je kupil zasebnik Josip Jeglič, ki jo je leta 1906. zapustil svoje ženi Ivanki Jegličevi. Čez tri leta jo je kupila Ljubljanska kreditna banka in uredila v njej svojo poslovalnico. Banka je hišo prodala l. 1923. veletrgovcu Emeriku Mayerju pod pogojem, da ne odda trgovskih lokalov nobenemu konkurenčnemu bančnemu podjetju. Mayer je bil lastnik hiše štiri leta. Leta 1927. jo je prodal Prometni banki d. d., ki jo je leta 1933. odsvetovala veletrgovcu Oskarju Schmittu.

Drugo milijonsto kupčijo je sklenil trgovec Ignacij Vovk iz Tavčarjeve ulice, ki je kupil v kat. obč. Sv. Petra predmestju tri parcele za 2.800.000 lir. Parcele so v naravi tovarna, skladišče in travnik v Metelkovi ulici. Leta 1905. je bila lastnica teh parcel Javna trgovska družba Mayer in Komp. iz Ljubljane. Leta 1911. jih je kupil trgovec Albert Zeschko, po katerem jih je potem podedoval leta 1935. tovarnar in trgovec dr. Erik Zeschko.

Poleg teh so bile vpisane v zemljiško knjigo še druge posestne spremembe. Aneta Elsbacherjeva z Vrtače je kupila v kat. obč. Ljubljani mestu nepremičnine za 472.000 lir. Pavla Remiceva iz Mirne peči je postala lastnica nepremičnine v kat. obč. Spodnji šiški. Plačala je zanj 180.000 lir. Justi Samidova iz Rožne doline je kupila v kat. obč. Viču eno četrtino treh parcel za 40.000 lir. Trgovec Ivan Samec z Mestnega trga je kupil v Poljanškem predmestju dve parcele za 370.000 lir. Boris Bizjak z Rimske ceste je postal lastnik parcel v kat. obč. Viču za ceno 42.000 lir. Angela Maschke iz Bernikerjeve ulice je kupila parcelo v kat. obč. Brinju za 60.000 lir. Jožef Okorn iz Preradovičeve ulice je kupil v kat. obč. Trnovskem predmestju dve parceli za 445.000 lir. Albin Vehovec z Dolenjske ceste pa je postal lastnik parcele v kat. obč. Zgornji šiški. Plačal je zanj 34.800 lir.

Franc Avšič, krojaški mojster v Petrarhovi ulici, in njegova žena Evgenija sta sklenila menjalno pogodbo, po kateri je Franc Avšič odstopil svoji ženi Evgeniji svojo polovico zemljišča v kat. obč. Mostah. Zemljišče tvorita dve parceli v izmeri 1252 kv. m. Evgenija Avšičeva pa je odstopila svojemu možu parcelo v isti katastrski občini v izmeri 2146 kv. m.

Katinka Ribnikarjeva, posestnica iz Verdijeve ulice, je prodala Zdravniškemu sindikatu v Ljubljani svojo četrtinsko zemljišča v kat. obč. Sv. Petra predmestju I. del z na tem zemljišču stoječo hišo v Dalmatinovi ulici 10. Kupna cena je znašala 300.000 lir.

Ivan Svetek, posestnik iz Zgornjega Kašlja, je prodal Antonu Moharju, tovarniškemu delavcu v Vevčah travnik v dav. obč. Kašlju v izmeri 504 kv. m za 4007 din. (Pogodba je bila sklenjena že decembra 1940).

Inž. arh. Milka Bahovec-Medvedova iz Ilirske ulice je prodala Ivanu Škubicu, obrtniku na Velikem stradamu dve travniški parceli v kat. obč. Karlovkem predmestju v izmeri 1557 kv. m za 11.000 lir.

Terezija baronica Lazarini iz Bštanj je prodala tri iparcele v kat. obč. Sp. šiški ograrnemu interesentu Jeri Semetovi iz Spodnje Slivnice za 1.745.15 din. Pogodba je bila sklenjena že januarja l. 1934. Njeno veljavnost pa je moralo potrditi

kmetijsko ministrstvo. Prav tako je isto ministrstvo odobrilo prodajo iste lastnice v korist agrarnega interesenta Jožeta Jančiča iz Slivnice. Ta je kupil dve parceli za 2045.90 din.

Josip Oražem, posestnik iz Predovičeve ulice, je prodal Ivanu Pogačniku s Hradeckega ceste gozdno parcelo v kat. obč. Karlovkem predmestju za 15.000 din.

Celestina Grosiljeva, posestnica s Poljanške ceste, je prodala Francu Virniku, gostilničarju s Poljanške ceste travniško parcelo v kat. obč. Karlovkem predmestju v izmeri 1665 kv. m za 25.000 lir.

Ana Mejačeva, posestnica iz Zgornjega Kašlja, je prodala svojemu vnuku Ivanu Mejaču, železostugarju iz iste vasi, nepremičnino v kat. obč. Kašlju sestojčo iz njeve v izmeri 1346 kv. m hiše št. 73 in gozda v izmeri 1215 kv. m za 11.000 lir.

Ana Štrukljeva, posestnica z Zaprške ceste, je prodala Mariji Šavsevi, zasebnici s Cete na lok. nepremičnino v dav. obč. Trnovskem predmestju, obstoječo iz hiše in vrta v skupni izmeri 2022 kv. m za 80.000 lir.

Ela Vukičeva, posestnica na Viču, je prodala Francu Jagodicu, mesarskemu mojstru iz Karunove ulice, nepremičnino v kat. obč. Viču, obstoječo iz stavbne parcele, koče št. 63 in dveh travniških parcel za 85.000 lir.

Pavla Mravljetoča, posestnica v Podpeču, je prodala diplomiranemu tehniku Janezu Gorjancu s Koroske Bele pašniško parcelo v kat. obč. Preseerjah v izmeri 9320 kv. m in dve travniški parceli v kat. obč. Brezovici v izmeri 8926 kv. m ozirom 8331 kv. m za 22.100 din. (Pogodba je bila sklenjena že decembra 1939).

Anton Avšič, bivši mesarski pomočnik z Viča, sedaj posestnik v Kozarjih, in njegov brat Franc Avšič, krojaški mojster iz

Petrarhove ulice, sta sklenila menjalno pogodbo, po kateri je Anton prepustil Francu Avšiču njivsko parcelo v kat. obč. Mostah v izmeri 331 kv. m, Franc pa Antonu Avšiču njivsko parcelo v isti kat. obč. v izmeri 324 kv. m. Vrednost obeh parcel se je ocenila po 7000 lir.

Franc in Evgenija Avšič iz Petrarhove ulice sta prodala Rudolfu Potočniku, mlinskemu pomočniku iz Jenkove ulice njivsko parcelo v dav. obč. Mostah v izmeri 331 kv. m za 12.000 lir.

Oskar Kofer, veleposesnik v Ortneku, je prodal Jožetu Japlju, posestniku iz Crne vasi, dve parceli v izmeri 4733 kv. m in eno tridesetino slastnine na potni parceli v kat. obč. Tomišlju za 6555 din. (Pogodba je bila sklenjena marca 1941.)

Ivan Rojšan, trgovec in posestnik iz Jernejeve ulice, je prodal Bredi in Mihaeli Hafnerjevi iz Verdijeve ulice, njivsko parcelo v kat. obč. Spodnji šiški v izmeri 640 kv. m za 44.000 lir.

Jospina Ulagova, blagajničarka iz Trstenjakove ulice, je prodala Stanetu Novoselu, trgovcu iz Tržne ulice, njivsko parcelo v kat. obč. Dravljah v izmeri 543 kv. m za 12.000 lir.

Ivanka Klanjšekova, posestnica iz Pletrnske ulice, je prodala trdniki Tovarni kranjskega lisenega olja in firneza Hrovatu in Komp. v Ljubljani njivsko parcelo v kat. obč. Kapucinskem predmestju v izmeri okoli 750 kv. m za 189.000 lir.

Le-pold Likar, učitelj iz Prijateljve ulice, je prodal Ljubici Dvorakovi, ženi inženirja iz Pražkove ulice, parcelo v kat. obč. Zadobrovi v izmeri 785 kv. m za 5000 lir.

Silva in Marija Perko s Celovske ceste sta prodali Karlu Bergzju, zasebnemu uradniku v pok. iz Gledališke ulice, parcelo v kat. obč. Zgornji šiški v izmeri 659 kv. m za 35.000 lir.

DNEVNE VESTI

— Italijansko-finsko kulturno sodelovanje. V navzočnosti opolnomočenega finskega ministra pri Kr. dvoru ter pokrajinskih in krajevnihi odličnikov je bilo v gledališču v Fanu drugo predavanje o finski poeziji. Topot je predaval dr. Hektor Cozzani o finski epopeji.

— Razstava publikacij Kr. italijanske akademije. Na sedežu tiskovnega krožka na korzu Umberto v Rimu je bila organizirana poučna razstava vseh publikacij Kr. italijanske akademije. Razstava je bila danes otvorena v navzočnosti odličnih oblastvenih ter kulturnih predstavnikov. Uvodni nagovor je imel akademijski podkancier prof. Anton Bruers.

— Studije in teksti narodnih tradicij. Pod okriljem Kr. vseučilišča v Rimu in Kr. italijanske etnografskega muzeja je pričela izhajati zbirka »Studije in teksti narodnih tradicij«, ki jo zdaja Italijansko založništvo v Rimu. Zbirka, ki jo bo urejal prof. Pavel Toschi, bo obsegala najboljše italijanske dizertacije o narodnih tradicijah, nadalje metodološke razprave odličnih italijanskih raziskovalcev ter ponatiske redkih starinskih del. Izšla sta te dni prva zvezka omenjene zbirke in sicer razprava Marija Azara o narodnih tradicijah Gallure, Biana Marija Galanti pa o sabljskem plesu v Italiji. Tretji zvezek je tudi že v pravi. V njem obravnava Any A. Bernardy umetnost in tradicije malteškega naroda.

— Ugodnosti za vojake povratnike z ruskega bojišča. Minister za ljudsko kulturo objavlja, da so hoteli dati lastniški zledališč in kinogledališč posebno priznanje vojakom, ki so se vrnili z vzhodnega bojišča, na ta način, da so jim naklonili izkaznico za prost vstop k vsem predstavam. Izkaznica je veljavna za 10 predstav, izkoristijo se lahko do 31. julija. Omenjene izkaznice bodo izročene vrvišim se vojakom po vojaških oblastvih.

— Na polju slave sta padla Crna srajca Karol Colombo po rodu iz Trezza sull'Adda in topničar Alojz Cesana. doma iz kraja Carate Brixida Colombo se je hrabro boril proti partizanom na Hrvaškem dokler ga ni zadela smrtonosna sovražnikova svinčenka. Bil je vojni prostovoljec, skvadrist udeleženec pohoda na Rim in noličnik tainik Brianza se je odlikoval na raznih bojiščih pri El Alameinu je žrtvoval svoje življenje.

— Italijanska revija v treh jezikih. Značajna italijanska revija »L'Italia nel mondo« ki služi italijanski gospodarski promagan-

di, bo izšla ob priliki 21. aprila v treh jezikih, v italijanski, nemščini ter francoski. Razposlali jo bodo v vse evropske države.

— Delovna Ogrska na trlestinskih razstavah. Te dni je bila otvorena v štirih dvoranah triestrinske umetnostne galerije poučna razstava, v katere središču je ogrsko delo Razstava je razdeljena v štiri dele. V prvem oddelku so prikazani stiki, ki skozi stoletja spajajo Italijo in Ogrsko. Ta povezanost je podana s političnega, gospodarskega in kulturnega vidika. V drugem oddelku je zbrano gradivo, ob katerem lahko razbiramo nenavadno razvoj in napredek ogrskega poljedelstva. V tretjem in četrtem oddelku pa se običkovec lahko seznanj s pobudami in ukrepi ogrske vlade na socialnem področju, nadalje za zaščito zdravja in socialnega obstanda družine ter druge koristne odredbe, med drugim za gradnjo kolonistič hiš.

— Italijanski roman »rumunščini«. Nedavno je bil natisnjen v Bukarešti roman Emilia De Marchija »Demetrio Pianelli«, ki je bil preveden v rumunščino s finim čutom za italijansko ter milansko narečje, ki se pojavlja v omenjenem romanu. Prevedel ga je bukarški vseučiliški profesor dr. Aleksander Marcu, ki je trenutno rumunski propagandni državni podtajnik. Italijanski roman je bil navdušen sprejet s strani rumunske kritike in rumunskega občinstva.

— Novo otvorena šola za freske in slikarstvo. Kakor poročajo iz Verone je bila te dni otvorena v Castel San Pietro šola za freske in zidne slike. Šola je namenjena italijanskim umetnikom ter umetnikom iz držav, ki so prijateljsko povezane z Italijo. Nova šola je bila ustanovljena po drž. ministru eks. Alberte De Stefaniju, podpredsedniku Kr. italijanske akademije Nova šola je pomembna pridobitev italijanske likovne umetnosti.

— Turinski industrije je izzabil 15.000 lir. V fraški Fontane obč. Frabosa Sorbrana pri Mandoviju je izzabil industrije Jakob Bassoli iz Turina svojo listnico s 15.000 liremi. Sam ne ve, kje bi jih bil izzabil. Pošten najditelj prejme nagrado.

— Pokolni oče in pokolnici stric sta se mu prikazala v sanjah s srečnosnimi številkami. Kmetovalec F. K. iz kraja Castel San Giovanni pri Piacenzi je imel značilne sanje ki so mu prinesle izredno srečo. V sanjah sta se mu prikazala pokolnici oče in pokolnici stric. Povabila sta ga, naj igra florentinsko loterijo s števil 39 1 80. Čim se je F. K. zjutraj prebudil, si je omenjene številke brž zabeležil nato pa je stopil v bližnjo loterijsko poslovalnico in priključil omenjenim trem številkam. Še eno iz svojega življenja t. j. 48. Plačal je pet lir. Bil pa je zelo presenečen, ko so se sanje izpolnile. Loterijska sreča mu je bila mila. Zadel je 524.861 lir.

— Zakladni boni 15. februarja 1943. Dne 20. aprila bo pri glavni direkciji javnega dolga v Rimu zbranje nagrad po 1.000.000 lir, 500.000, 100.000, 50.000 in 10.000 lir za zakladne bone z zapadlostjo 15. februarja 1943 XXVII.

— Predstava za vojne s'lepce. V sporazumu z Dopopolavorom Oboroženih sil je priredil tehnični zavod »Leonardo da Vinci« v Rimu zanimivo predstavo, namenjeno vojnim slepcem in pobaljenim, ki so nastajali v središču »Princessina Piemontska«. Sodelovali so med drugim pianisti De Concillis, gdč. Petrana ter znani radijski pevci Ivar Gheretti.

— Antropometrična študija o sveti Sindoni. Sveta Sindone je še zmerom predmet zanimivih študij in razprav. Te dni je donkotal takšno študijo senator prof. Jacint Viola z bolognskega vseučilišča. Omenjena študija bo predložena papežu Piju XII. za velikonočne praznike in s'cer v sklopu znanstvenih razprav skupine italijanskih učenjakov, ki bodo skupno poklonjene po italijanskih znanstvenih ob zaključnem škofovskem jubileju Evgena Pacellija. Študija bolognskega medicinskega vseučiliškega prof. senatorja Viole bo izključno antropometrična znanost, ki ima namen ugotoviti realne mere ter obliko Kristusovega telesa, ovitega ob sveti Sindoni. Ugotovitve slonijo na dognanjih, nanašajočih se na odtiske ki so ostali na svetničnem telesu.

— Z druzega nadstropja se je pocal v beneški kanal da reš potapljalca se otroka 38-letni delavec Emil Bolgan iz Benetk je spal v svojem stanovanju v drugem nadstropju pri kanalu »Nuovissimo«, ko so ga prebudili klci na pomoč. Skočil

Žena se hoče ločiti

Nekega dne me je sprejela žena doma vsa objokana.

— Ne ljubiš me več, — mi je dejala vsa iz sebe.

— Kaj ti pa pride na misel, — sem odgovoril. — Kaj res nikoli ne morem imeti vsaj malo miru doma?

— Zato pa hodiš po hišah drugih žensk.

— Ne govori neumnosti!

— Kaj nisi trdil sam, da doma nimaš miru?

— S teboj res ni mogoče pametno govoriti! — sem vzklilnil.

— Seveda, ker me ne ljubiš.

— Če bi me ne ljubil, bi se ne bil oženil s teboj.

— Zakaj se pa potem oziraš po drugih?

— me je vprašala in mi pogledala srepo v oči.

— Kaj pa je hudega, če na ulici nedolžno pogledam tujo žensko. Saj nisem slep.

— Evo, vidiš, sam si priznal, da se rad oziraš po drugih... seveda, ne zadostuje ti ena doma, potrebuješ jih kar cel tucet, kakor turški sultan...

— Gromska strela!... Tako pa ne gre več!

— Prav praviš. Zahtevala bom ločitev zakona.

— Ločitev zakona? — sem vzklilnil. — Zdaj pa vidim, da se ti je zmešalo.

— Sam si rekel, da tako ne gre več... Nisva ustvarjena drug za drugega.

— Kaj si šele zdaj prišla na to, po petih letih zakonskega življenja? — sem dejal srdito. — A na otroke ne misliš?

— Kdo pa misli name? — je začela plakati. — Ves dan delam doma kakor črna živina, ti se pa klatiš okrog z deklinami.

— Kako naj te prepričam, da to ni res? — sem vprašal.

— Nikakor, — me je zavrnila. — Jutri pojdem k advokatu in konec besedi.

— Torej misliš z ločitvijo zakona resno? — sem vprašal z ginjenim glasom. — Spomni se malo, kako je bilo prve dni najinega zakona... Srečna sva bila... zdaj bo pa vsega konec... Ne, ne, nikoli, jaz ne pristane na ločitev!

— Da, ker misliš samo nase. Prividil si se toplem domačemu ognjišču in zdaj bi ti bilo težko izpremeniti način življenja. — Tedaj je povzdignil glas in je govoriti patetično kakor junakinja. Sof. klejeva tragedije. — Toda jaz sem vsega tega že sita, jaz nočem biti več rob štedilnika in smešna figura, ki jo moč na vsakem koraku vara, nočem biti več žena, ki je mčr ne razume. Brezpopojno zahtevam ločitev zakona.

— Ne pristaneš! — sem vzklilnil.

— Če ne pristaneš, te bo pa pr'silil moj advokat, — je odgovorila z nelzprosnim glasom. — Boš že videl, kako boš živel brez mene! Šele potem boš vedel, kakšen biser si imel, pa nisi znal ceniti in ohraniti...

Videč, da se hoče moja žena res ločiti, sem dejal končno čeprav težkega srca:

— Vidim, da si nesrečna in da ti že vse preseda... Ljubim te kljub vsemu in prav zato, da te oseečim, pojdem jutri k advokatu, da prihranim tebi trud in da uredim vse potrebno za ločitev.

— Kaj? — me je preklinjala žena. — K advokatu bi šel rajd, da bi se ločil od mene?... Ne, dragec moj, iz te moke pa že ne bo kruha! Dokler nosim glavo na vratu, ne dobiš mojega pristanka. — In prisclila mi je krepko za ušnico. — Evo ti, da se boš spametoval!

— Kaj nisi ti sama... — Molč! — je kriknila. — Rad bi se ločil od mene, da bi mogel nemoteno lažiti za drugimi. Da te je sram ni, ti razuzdani don Juan!

LJUBLJANSKI KINEMATOGRAFI

KINO UNION — TELEFON 22-21

»Svojo knjigo sem sezgal... Ko sem jo pisal, nisem se poznal življenja... Začetki moram znova...«

Idealist Jakob

V glavnih vlogah: Marina Berti, Tina Lattanzi, Massimo Serato, Andrea Checchi itd.

Predstave dnevno ob 15.30, 17.30 in 19.30; ob nedeljah in praznikih pa še matineja ob 10.30 uri

KINO MATICA — TELEFON 22-41

Dnevno ob 17.30 in 19.30 odlična muzikalna veselogra z baritonistom Gino Bechjem v glavni vlogi. Oprete arje in najnovjše popevke!

Soigralsci: Carlo Campanini, Irasema Dilian, Paolo Stoppa

Kjer pripravata se dva

Dnevno ob 15.30 Alida Valli in Andrea Checchi v ljubki igri iz dekliskega interneta

Ura kemije

Novo: KINO SLOGA Novo: Velika ljubzenska drama v vefimiu

Patrizia

z najboljšimi francoskimi igralci Raimu, Josette Day in Fernandel

Radi velike dolžine filma dnevno samo tri predstave. Pričetek predstav ob 14. uri. — Konec ob 21.30.

IZ LJUBLJANE

— Iz živilski trg. Blaga je bilo tudi danes skoraj prav toliko kakor v soboto, ko je bil prvi tržni dan v mesecu. Cvetjače je bilo pri branjevih še več, tako da je zopet največ med uvoženim blagom, odkar je razprodana salata. Dobro zalagajo zelenjadni trg tudi zelenjadice; največ je bilo motovlica iz špinače. Vedno več je zelenjadnih sadik. Veliko poprašenja je po klem zelju in repu.

— Iz Pomarančni olupki na hodnikih in cestah niso samo znamenje nerednosti nekaterih ljudi, ki jim ni za snago in red na cestah, temveč so tudi pravi nevarni, da koo ne pade in se ne poškoduje. Zato so naši listi že večkrat grajali grdo razvado odmetavanja pomaranč in drugih olupkov, papira in vreče za sladoled ter drugih odpadkov kar na ceste. Ceste in ulice v okolici živilskega trga in ob prodajalcih s sadjem so res kar nastlane z olupki, čeprav je mestna obč. na obesila kakih 200 kosov za smeti na vseh primerih prostor h. Splet opozarjamo občinstvo in še posebno mladino, naj pomarančni olupke in druge odpadke meče samo v te koške, da se izogne kazni in pokaže več smisla za red.

— Iz XII. simfonični koncert letošnje sezone bo prihodnji ponedeljek, t. j. 12. t. m. v veliki unionski dvorani. Koncert bo vodil naš priznani dirigent Drago M. Sijanec in bo imel naslednji spored: 1. Verdi: Sicilijanske večernice — predigra k istoimenski operi; 2. Cajkovski: Simfonia št. 5 v e-molu; 3. Dvojak: Dva slovska plesa. To so ponovitve, katerih prva letošnja izvedba je izredno uspešna na prejšnjih simfoničnih koncertih. Predprodaja sedežev se bo začela jutri, v četrtek dopoldne v knjigarni Glasbene Matice. Koncert se bo začel točno ob pol 8. uri zvečer, kakor običajno v veliki unionski dvorani.

— Iz Ponoči je snežilo. Včeraj popoldne po močnem vetru se je poodlačilo in ponoči je mešo deževalo v nizinah, na hribeh je pa zapadlo precej snega. Okoliški hribi so pobeljeni precej globoko. Davi je dišalo po snegu tudi pa v nizinih. Pihal je mrzel veter. Kljub temu pa ni bilo snega, ker se ponoči ni moglo bolj ohladiti zaradi oblačnega neba. Minimalna temperatura je znašala davi 2,2°. Maksimalna temperatura je dosegla včeraj 16°. Zračni tlak je ponoči začel zopet narasčati. Dopoldne se ni bilo povsem jasno, a najbrž bo zopet solčno.

— Iz »Svetnik« je najboljšee delo italijanskega pisatelja Ant. Fogazzara, ki ga radi imenujejo »italijanski Tolstoj«. Bavi se v vprašanji vere in cerkve, ki jih pokaže v podobi tajinstvenega reformatorja Giovanni Salve. — Salva je globoko krščanski duh, ki pa prihaja navzkriž s Cerkvijo. Dejanje vsebuje silno sugestivno moč in veže pozornega čitatelja do zadnjega. Roman je preveden v vse svetovne jezike in ga štejejo med reprezentativna dela novejšje italijanske književnosti. V slovenskem prevodu je izšel »Svetnik« v založbi Tiskovne zadruge v Ljubljani, Selenburgova ulica 3.

— Iz Društvo »Dom slepih« v Ljubljani so podarili gospodje zdravnikih II. kirurškega oddelka splošne bolnice v Ljubljani namesto venca na krsto pokojni gospe Guzelj, št. 200. Za plemeniti dar najiskrejšo zahvala.

— Iz Zavetišču za »nemogle« (Japljeva 2) darujejo 100 lir namesto cvetja na krsto g. Srečka Nica, davčnega nadupravitelja v pokolu. Skabemetovji.

— Iz Licitacija zapadlih predmetov bo v ponedeljek, 12. t. m. ob 15. uri v mestni zastavljalnici na Poljanski cesti št. 15.

DOKAZ

— Moj stari je prišel danes domov pijan kakor klada. Čim je stopil v sobo, se je kar obleden in obut zavali na posteljo.

— Saj to še ni dokaz, da je bil pijan. Morda pa je bil samo slabe volje.

— Če bi bil samo slabe volje, bi se ne bil zavallil tja, kjer ni postelje.

RODITELJSKE SKRBI

— Čuj, moč na hčerko bova morala bolj paziti. Čudi se namreč že marsičemu in zastavlja nerodna vprašanja. Pomisli, oni dan me je vprašala, kakaj sem vzela prav tebe.

Zlogovnica št. 4

a — be — bre — brin — cin — cvj ček — di — di — do — dus — e — en — ga — ger — gu — i — in — ja — jen — ka — ka — ki — ko — jo — me — me — men — mic — na — nik — nje — o — pa — po — qua — rja — ro — ros — run — se — si — sko — so — tas — tna — to — toč — tor — u — va — vi — vi — vol — za — zel — znik — zop

Iz teh zlogov sestavi 21 besed, ki pomenijo: 1) naslovna oseba Shakespeareove tragedije; 2) mesto v Zg. Italiji; 3) vih v Juljskih Alpah; 4) srbski prebričnik; 5) slovenski pisatelj († 1912); 6) slovenski pesnik († 1869); 7) reka v vzhodni Evropi; 8) slovenski slovničar; 9) puščavski duh (Fregljeva drama); 10) vas v Beli Krahinji; 11) pesnik Kranjske občine; 12) prestop za sekanje črv; 13) bajeovski letalec; 14) mesto v Sp. Italiji; 15) grški basnik; 16) domače vino; 17) povrtnina; 18) pokrajina v zap. Afriki; 19) reka v južni Aziji; 20) ime in priimek italijanskega kiasilca; 21) kraj na Gorenjskem, tudi na Notranjskem.

Prvi dve črki vsake besede (prve tri v 20.) zvrstoma brane, poveda citat iz Juvenalca (Cantabit vacuus coram latrone viator).

★

REŠITEV ZLOGOVNICE ŠT. 3

1. Vladivostok, 2. Savinja, 3. etika, 4. Lear, 5. Eskimo, 6. južina, 7. muzcin, 8. ornubus, 9. žlica, 10. nočoj, 11. Apolon, 12. Jamajka, 13. Meander, 14. Avstralija, 15. Njsa, 16. zmeda, 17. Albanija, 18. Propijeje, rojenice. Vselej moč najmanj zaprav, ak' ženicu ma s seboj.

MALI OGLASI

KLOBUCARNA PAJKA

vam strokovno osnaži, preoblika in prebarva vaš klobuk, da izgleda kot nov. — Lastna delavnica Zaloga klobukov. — Se pripravite! Rudolf Fajk, Ljubljana, Sv. Petra cesta 88, Miklošičeva cesta 12 (nasproti hotela National).

TRAJNO ONDULACIJO

s šestmesečno garancijo v modernih frizurah vam napravi: »Salon Merlaka« Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 76.

Pozabljeno pravilo: Vse ob svojem času!

Ni vseeno le, kaj jemo, temveč tudi kdaj uživamo nekatera živila — Zavrgli smo stare izkušnje, kar se nam zelo mačuje

Ljubljana, 7. aprila

Vse bi bilo mnogo bolj preprosto, če bi človek lahko jedel brez slabih posledic kar koli. Toda n'kdar bi ne smeli pozabiti, da človek ni tako preprost prebavilni stroj, da bi zmltel in prekuhal vse, kar sprejme vase, kakor da ne gre za nič drugega pri hrani kakor za vsebino hranilnih snovi. Zgrešene so teorije o prehrani, ki upoštevajo samo, koliko kalorij potrebuje človeško telo in koliko, toplote daje telesu posamezna živila. V živilih pač ne smemo gledati le kalorij in ne tudi le kemičnih analiz. Nikdar bi ne smeli pozabiti na človeka, ki v resnici spreminja živila v to, kar se šele potem sme imenovati »kalorije« in »hranilne snovi«. Živilo samo na sebi vsebuje prav za prav le teoretično toliko in toliko hranilnih snovi, v resnici jih pa vsebuje le toliko, kolikor jih človeško telo lahko iz njega uporabi. Zato je torej prav tako pomembno, kako, v kakšnem razmerju in s kakšnim pridom telo lahko uporabi posamezna živila in ali so zdravju škodljiva ali ne. Ozirati se moramo predvsem na človeka in šele v drugi vrsti smemo ocenjevati živila zgolj po njihovih kemičnih lastnostih; živila torej ocenjujemo in uporabljamo po človeku, ne pa, da se ravna človek po živilih!

Narava sama izdeluje pravila...

Človek pozna nešteto pravil na vseh področjih življenja, pravil, ki si jih predpisuje sam. Življenje brez pravil bi bilo res menda nemogoče. Vendar se ne sme pozabiti, da je človek živel že v davnini, ko si ni še predpisoval, kako naj živi, kaj in kako naj je, kako se naj ravna in vseh svojih dejanjih in nehanjih. Kljub temu je preživel tiste čase, ko je bil nedvomno v marsikaterem pogledu mnogo bolj ožgren kakor dandanes in ko še ni poznal številnega učnikov tega or'zja za boj z okolico in s ovrainimi silami. Vendar je ta sodba najbrž prenapetost, kajti človek je imel tedaj mnogo močnejše orožje. Tedaj je živel po naravi; živel je po pravilih, ki jih je predpisovala narava. Razum tedaj človeka še ni motil. Razum se pa zmrti večkrat kakor, kar imenujemo »zdrav nagone«. Človek je v davnini opušal, kar mu je škodovalo in izbral, kakor se pravi, »po nagonu«, kar mu je koristilo. Tudi pri hrani. Izkušnje so ga naučile v dolgih dobah, da je izbral vedno prav. Toda teh izkušenj se ni zavedal. Živel je »nagonsko«. Čim bi začel grešiti »proti naravi«, bi se mu samo na sebi uprlo, ne da bi o tem razmišljal, zakaj ne sme tistega storiti. Tako si je človek nabral dragoceni izkušnji, ki so mu prešle v meso in kri, ne da bi se tega zavedal. Nastajal je način življenja in navad in izkušnje ter se je končno več ali manj ustalil. Tako so nastajala življenjska pravila, ki jih ni nihče predpisoval in ki jih je izdelovala le narava. Človek se ni prilagajal posebnemu življenjskemu načinu le na zunaj, temveč tudi na znotraj; to se pravi, prilagodilo se je njegovo telo. Način tistega življenja je bil potemtakem idealen — v skladu z naravo. Človek je živel naravno, to se pravi, da ni grešil proti naravi, proti zahtevam organizma.

Dragocene skušnje smo zavrgli

Zelo bi se motili, če bi mislili, da je lahko ostalo povsem brez posledic, ko se je življenjski način človeka po izredno dolgi dobi precej ustaljenega — čeprav grobeza — življenja naglo zelo spremenil. Nova doba je nastopila v fiziološkem pogledu, ko je začel človek čedalje bolj obračati hrbet naravi in v času nastanka industrializacije. Tedaj se je človek začel seliti v večja mesta in zapuščati patriarhalni način življenja na deželi v zvezi z naravo. Poslej se je začel tudi drugače hraniti, kar je bilo morda najbolj usodno. Prej je užival preprosto hrano, v glavnem enako kakor njegovi bližnji in tudi daljni predniki, hrano, ki je bil na njo organizem prilagodjen. Poslej se je pa hranil tudi s hrano, ki je dotlej sploh ni poznal. Razen tega ni več tudi jedel toliko in ne tako redno kakor prejšnje čase. Sešom si je pokvaril tek in hrano mu je začela tudi škodovati, ne le koristiti. Hranil se je tudi z nekaterimi živilni ob nepravem času, to se pravi ob času kakor se ni prej n'kdar. Poslej so postale stare življenjske izkušnje in prilagoditve brez vrednosti. Človek se ni več mogel ravnati po njih ali jih je pa zametaval, ker je presojal vse s hladnim razumom ter omalovaževal zdrav nagon. V primeri s prejšnjimi dolgimi dobami naravnega, »divjakega« življenja, je novejša doba velikih sprememb zelo kratka, tako da se človek ni mogel fiziološko prilagoditi v enem samem stoletju. Zato se pa morale nastopiti škodljive posledice, ki jih je treba imenovati civilizacijske bolezni. Človeštvo je začelo hirati in še preden se je tega dobro zavedlo, je bila najbrž škoda že nepopravljiva. Civilizacija nika-

kor ne prinaša človeku le dobrin, odnosa, težko je reči, ali te dobrine lahko odtehta-jo vse, kar je škodljivega v civilizacijskem načinu življenja. Nikdar bi pač ne smeli pozabiti, da ima človek svojo biološko preteklost, da je vse to, kar je prinesel v dobo civilizacije, ostanek ter dediščina izredno dolge dobe naravnega življenja. Skok je bil prevelik in prehitel iz evropskih prazgodov in step, pa z dežele, iz vasi v zakajena mesta, med tovarniške dimnike. Če se je človek prilagodil na zunaj novemu načinu življenja, se ni na znotraj; uprl se je želedec, prebavila so začela nagajati, začeli smo čutiti živce; začela je pešati življenjska sila mešanov in številno rojstev je vedno bolj nazadovalo; podaljšala se je sicer starostna doba človeka, toda mladine je čedalje manj. Življenjska radost se umika mračnjstvu, otočnosti in malodušju. Človek se je otrgal od narave in v njem je zazijala velika rana; bolečina se izraža v duševni neuravnoteženosti, neravnosti, v duševnih in organskih boleznih.

Homo sapiens — neurna žival

B'olog je zapisal, da ni bil homo sapiens nikdar bolj neurna žival kakor takrat, ko si je začel domišljati, da je vse-mogočni gospodar ne le zemlje, temveč tudi vesolja, da ni torej podrejen v nobenem pogledu nikomur; tedaj se je namreč začela otropelost nagonov »kulturnega človeka« in posledaj bi naj bi edino vodilo človeka razum. Začel bi naj živeti po novem gestu: Vse premaguj, na nič se ne oziraj, kajti le to je dostojno človeka! — Prvo na kar se človek ni več oziral, je pa bila njegova fiziologija; čez n'č bi se naj prilagodil strupenim plinom mestnega, industrijskega ozračja, na hrup, nočno življenje, opojnine in na nenaravno življenje.

Splošno snaženje v Bolgariji

Teden higijene za kmečko prebivalstvo — Uspešni kulturni tedni

Bolgarsko kmetijsko ministristvo je pokrenilo v začetku letošnje pomladi posebno akcijo pod geslom »Snažnost bolgarske vasi«. Upravni organi školskih in zdravstvenih oblastj in mladinskih organizacij ter gojenci kmetijskih šol bodo prišli za delo, da bodo bolgarske vasi temeljito očiščene. Gre torej za splošno čiščenje po vsej Bolgariji. Vse hiše bodo prebeljene, znotraj pa temeljito očiščene, pa tudi pohištvo in obleke bodo osušene. Družine, ki so v pogledu snage posebno malomarne, se bodo morale ukloniti nekaterim zasilnim ukrepom. To velja zlasti za cigane, ki so znani po svoji nesnagi. Splošno čiščenje se nanaša tudi na kmetije, vrtove, parke, ceste, trge in javna slosolja. Sade in drevje bo namazano z apnom, prostor okrog javnih in zasebnih vodnjakov pa tlakovan.

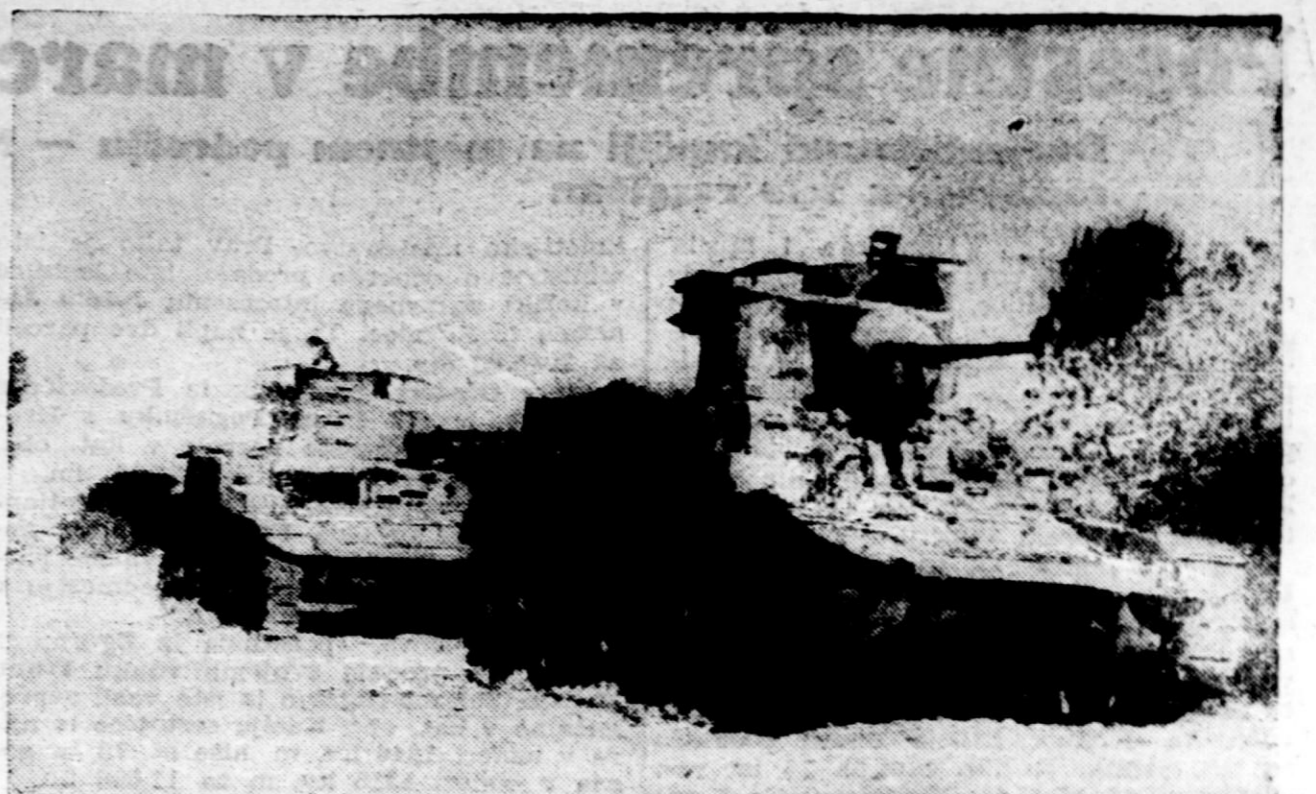
To je prvi primer, da se je Bolgarija odločila za splošno čiščenje in da je ministristvo naslovlilo na prebivalstvo poziv, naj pazi v interesu zdravja na snago in čistoto. Ne glede na to so pa izdane oblasti zadnja leta mnogo ukrepov, da se je položaj glede higijene znatno zboljšal. Tako so organi kmetijskih šol opravili po vaseh nad 4000 renoviranj ter ločili v 800 primerih kmečko gospodinstvo od zospodarskih postopaj. Bolgarske vasi so večinoma v pogledu snage zaostale. Marsikje prebivajo ljudje in živila pod isto streho. Nad 700.000 kmečkih hiš je bilo preskrbljenih z dobro pitno vodo.

Sedanja akcija bo olajšana s tem, ker se

sploh. Prilagodil bi se naj na drugačno hrano. Govorimo o napredku človeštva na nešteti področjih, toda najmanj napredka je bilo prav na področju prehrane, prav tam, kjer je bil najpotrebnejši. Nastale so, sicer razne teorije, n. pr. o kalorijah, toda dostej se ni nihče posvetil temeljitemu proučevanju človeka v zvezi z njegovo biološko in fiziološko preteklostjo ter kašna bi naj bila hrana poslej; nihče ni proučil dovolj dobro škodljivih posledic dandanašnje prehrane in ne pokazal primerne naravnega načina življenja, kakršen je potreben tudi v civilizacijski dobi. Človek je zdaj izkoreninjen kakor rastlina, ki smo jo izrgali iz zemlje in jo vtaknili v posodo z vodo, kjer vene in gnije. Zavrgel je vso glavnico, ki si jo je pridobil v tisočletja dolgih dobah naravnega življenja, in začel živeti nenaravno. Prezirljivo gleda na vprašanje želedeca, čeprav bi moral vedeti, da je duševna sila (in največje stvaritve duha) vendar tudi odvisna od prebave. Človek ne more živeti brez hrane; toda hrana ni kar koli in ni vedno to, kar bi morala biti — vzorni pogon življenjske sile — ker ne upoštevamo še posebnih pogojev, da hrana lahko postane v resnici kri in meso.

»Nesmiselni običaji«

Med prastarimi izkušnjami, ki jih človek dandanes ne more več razumeti, so tudi mnoge, kdaj se moramo hraniti s posameznimi vrstami hrane, razni ljudski običaji in pravnanja, zvezana s posebnimi jedmi. Civiliziranci se dandanes posmehujejo tem običajem kot nesmiselnim ali jih obsojajo kot praznovrjeje. Pokazali bomo, da imajo tudi ti običaji globlji pomen ter da so se razvili iz nezapisanega pravila, da moramo tudi hrano uživati ob svojem času; to se pravi, da mora biti naš življenjski ritem v soglasju z naravo. O tem prihodajč.

Tuniško bojišče: sovražni tanki, ki so jih Italijanski čete onesposobile za boj

Sundski otoki. Klaatsch in Schötenack sta trdila, da so se pojavili prvi ljudje v Avstraliji. O. Abel je smatral za zibelko človeštva osrednjo Azijo, drugi učenjakj zopet Pamir. Dr. Bayer je pa prišel na podlagi antropoloških proučevanj prebivalstva Tibeta do prepričanja, da so živelj prvi ljudje v severozapadni Aziji, in sicer med ledeno dobo in takoj po nji. Potemtakem bi bil pračlovek blizu sedanjim mongolski rasi. Dr. Bayer smatra temeljito biološko proučitev notranjih azijskih ras za neobhodno potrebno, če hoče znanost priti temu vprašanju do dna.

Hamburški otroci na Madžarskem

Nemška narodnostna skupina na Madžarskem bo tudi letos sprejela okrog 10 tisoč hamburških otrok, ki bodo preživeli na Madžarskem poletne počitnice. Prvi transport hamburških otrok je že prispel v Budimpešto, od koder so se odpeljali nemški otroci v razne kraje.

Nadarjeni kmečki otroci

Madžarska ima izven Budimpešte 75 gimnazij, v katerih študira zdaj 649 kmečkih sinov. V gimnazijo so jih napotili ljudsko-šolski učitelji, ko so se prepričali o njihovi nadarjenosti. Gimnazijski profesorji pošiljajo zdaj prosvetnemu ministristvu poročila o uspehih kmečkih sinov. Iz poročil je razvidno, da je med njimi 78.1% odličnjakov, drugi so pa dosegli zelo zadovoljive uspehe. 94% kmečkih sinov je vrednih javne podpore, s katero jim bo o mogočeno nadaljevanje študij. Prosvetno ministristvo bo predloge gimnazijskih profesorjev upoštevalo.

Bolgarski zavod na budimpeštanski univerzi

Na budimpeštanski univerzi je bil odprt Bolgarski institut. Prof. Székfy je naglašal v svojem otvoritvenem govoru, da gre za začetek prvega znanstvenega dela na budimpeštanski univerzi, ki mu je namen gojiti kulturne stike med bolgarskim in madžarskim narodom. Ravnatelj zavoda Jakob Mijatev je omenil, da bo s pomočjo zavoda omogočeno širokim slojem madžarskega prebivalstva seznaniti se s kulturnim življenjem bolgarskega naroda. To prizadevanje se bo pospeševalo zlasti s predavanji povabljenih znanstvenikov. Sledilo je predavanje profesorja za turkologijo na budimpeštanski univerzi Kniesza o najstarejših stikih med Bolgari in Madžari.

Nov učni predmet v Nemčiji

Nemški prosvetni minister je na željo vrhovnega poveljstva vojne mornarice odredil, da se uvede na vseh šolah, kjer so dani za to pogoji, nov učni predmet — gradnja ladijskih modelov. Ta učni predmet pride v poštev v ljudskih šolah v osmem razredu ter tej starosti odgovarjajočih razredih glavnih srednjih in v'šjih šol. Minister naglašal v svoji naredbi, da bidejo nemške ladje zlasti podmornice na oceanih »določilni« boj in da naj pri tem vsaj duhovito sodeluje tudi šolska mladina, da se bo tako utrjevala v ljubezni do domovine in zrtvovalnosti za njo.

Zadnji rumunski veteran iz leta 1877-78 umrl

V vasi Plenića okraj Dol v Rumuniji je umrl zadnji veteran rumunske osvobodilne vojne iz leta 1878-79., star 94 let. Njegovi sinovi so se udeležili vojne leta 1913. In leta 1916-18 njegovj vnuki se pa bore zdaj na vzhodnem bojišču.

V zrcalu anekdot

Aleksander Dumas

Aleksandra Dumasa je nekoč njegov vnuk naprosil, naj mu pojasni, kaj je menica. Dumas je potegnil iz predalčka svoje pisalne mize menični formular in odgovoril:

— Evo, to je menica. To stane trideset centimov. Toliko je tudi vredno. Če kdo, ki ima mnogo denarja, menico izpolni in podpiše, velja toliko, na kolikor je izpolnjena. Če jo pa podpišem jaz, ni vredna nič trideset centimov.

Mark Twain

V svojih mladih letih je poskusil Mark Twain z nekim svojim prijateljem izdajati v St. Louisu tednik. Stvar je pa šla slabo kakor sploh vse, kar je pokrenil mladi Mark Twain, ker je imel v vsem izredno smolo. Končno sta nekega dne stala Mark Twain in njegov prijatelj pri oknu in razmišljala, kako bi odbržala vsaj zadnje naročnike, da bi list ne propadel. Kar je pridral mimo uredništva mirvaški voz.

— Stavim, — je dejal Mark Twain, — da peljejo na pokopališče enega izmed naših naročnikov.

Haydn

Haydn se je nekoč v družbi pohvalil, da lahko odigra vsako skladbo, čeprav jo vidi prvič.

— Stavimo, da tega ne morete, — je dejal nekj prisotni mladenič.

— Lahko! — mu je odgovoril Haydn hladnokrvno.

Mladenič je odšel in se kmalu vrnil.

— Izvolite! Da vidimo! — je dejal Haydn in mu pomolil nekakšno skladbo.

Haydn je sedel h klavirju in jel igrati. Med sviranjem se je smehljaj, ker je bila skladba zelo lahka. Kar se mu je namršil obraz in nehal je igrati.

— To se sploh ne da do konec igrati, — je dejal.

— Kako to? Zakaj ne?

— Ker mora istočasno, ko igra desnica na eni strani, levica udarjati akord na drugi strani klavirja, a istočasno bi bilo treba udarjati enkrat potlačani »cc«.

— Mojster, vi se pa slabo razumete na klavir. Glejte, da je to mogoče, — je odgovoril mladenič. Sedel je h klavirju in na mestu, kjer je bil Haydn nehal, je udaril kritični »cc« — z nosom.

Tharand

Med sodobnimi pariškimi književniki je Jerome Tharand nedvomno eden najbolj piešastih. Nekeč je nekdo v njegovi družbi pripovedoval, da je neki ameriški učenjak ugotovil, da ima človek na glavi povprečno okrog sto milijonov las. Tharand je hitro potegnil iz žepa zrcalo, se pogledal vanj in pripomnil:

— To je pa vendarle pretirana številka. Take številke si lahko izmislijo same Američani.

Mark Twain

— Očka, daj mi dolar! Danes sem se samo jaz oglašil na neko učiteljevo vprašanje, je prihitel mali Mark Twain ves upehan iz šole. Oče se je v tisti zelo razveselil, ker je slišal sicer ravno nasprotno, da namreč njegov sinko ne zna odgovoriti na nobeno učiteljevo vprašanje.

— Kaj je pa vprašal gospod učitelj? — je vprašal veseli oče.

— Očka, obljubi mi najprej, da dobim dolar, potem ti pa povem.

— Dobro, — je prikamal oče.

— Veš, gospod učitelj je vprašal, kde ni napravil domače naloge.

GEORGES OHNET: 18

PRODAJALEC STRUPOV

ROMAN

Zdelo se je, da je bila ta čas njegova pijanost nekoliko popustila. Kristijan je dvignil težke trepalnice, se ozrl okrog in zamrmral:

— No, zdaj pa še ženska! Kaj naj pa počnem z njo?

Stisnil se je v kot avtomobila in zaspal kraj Etienne, ne da bi jo poznal.

Lepa Etienneeta Dharielova je pomahala Longinu in Clamironu, potem se je pa nasmehnila in zaklicala šoferju:

— Domov!

VI

Vsa okna palače Vernier-Mareuil so žarela v nočno temo. Na trgu Malesherbes se je gnetla pred glavnim vhodom v palačo množica radovednežev, privabljena po avtomobilih in kočijah, ki so privlačili k veleindustrije pravi cvet elegantnega, bogatega in blagorodnega Pariza. Polcija je le s težavo

delala red. Veseli vzkliki so zadoneli vedno, kadar koli se je prikazal v svitu obločnic v avtu ali kočiji ženski obraz. Potem se je pa pomikala vrsta kočij in avtomobilov skozi glavni vhod v palačo, na notranje dvorišče, kjer so izginjali kakor na gledališkem odru.

Na vsaki stopnici stopnišča častnega dvorišča pod stekleno streho v pozlačeni mrežah je stal nepremično lakaj v rdeči livreji, v svilenih nogavicah dokolenkah in z napudranom lasuljo. V vestibulu so stali črno oblečeni komorniki v špalirju do vhodnih vrat. In prav v tem vestibulu, lepo okrašenem z marmorjem, je bilo najbolj živahno. Tu so stali gostje, nasmejani in zgovorni, v gručah, dame v najelegantnejših plesnih oblekah, gospodje pa v črnih frakih. Napeto so se pozdravljali med zamolklim igranjem orkestra.

V prvem salonu, kjer so bili nakupičeni najdragocenejši zakladi modernih slikarjev in najlepša dela modernega kiparstva, je Vernier-Mareuil sprejemal svoje goste. Tri korake od njega je govorila Emmelina z baronom Tempplierom. Vsakemu gostu, ki jo je prišel pozdraviti, je mehnično podala roko, ga pozdravila s smehljajem ali pa prijaznimi besedami, vedno pa tako dostojanstveno, da se je s tem še bolj razlikovala od svojega moža. Kar je Vernier opazil starca z mnogimi odlikovanji na prsih. Brž se je obrnil k svoji soprogji, rekoč:

— Emmelina — Njegova Ekselencija holandski poslanik.

Prijazno nasmejana je stopila madame Vernierova k tej visoki osebnosti. Baron je izbral kratko odsotnost lepe gospodinje, da je stopil v sosedni salon. Tam je že od daleč opazil skupino nerazdružnih prijateljev Vertemoussa, Clamirona, Febreguiera in Longina. Naglo je stopil k njim.

— Končno, Tempplier, — je vzkliknil Clamiron. — Si dobil dopust? Dražestna kraljica tega doma te zana držati na uzdi.

— Vse ima svoj čas, — je odgovoril Raymond veselo. — Nekoliko utrujen sem po tem večnem čakanju pri vratih in rad bi se z vami malo povselil. Vernier ima zdaj okrog sebe diplomatski zbor. Dolžnost njegove žene je pozdravljati goste in prav ta hip se smehljaj starem gospodarju, ki ima na prsih toliko odlikovanj, da bi jih lahko prodajal... Skratka, izginil sem... Kaj pa počenjate vi?

— Molčimo vse brez izjeme, — je odgovoril Vertemousse nejevoljno... — Ze vidim, da bo tu dolgočasna družba. Kaj če bi jo raje mahnil k »Maximu«?

— Kaj bi pa počeli pri »Maximu« ob desetih zvečer, saj tam še nikogar ni.

— Tam bi lahko sedel kje v kot in zadovoljno kadil. Ze to bi bilo mnogo prijetnejše od te zabave. Saj mora postati človek neumen od samih prijaznih nasmehov in polkonov. Gremo, fantje.

— Kaj bi pa porekel Kristijan, če bi nas ne našel na svečanosti, prirejeni na čast njegovi zaročki? Pri tem Tempplierovem vprašanju so se štirje lah-

koživei spogledali, odgovorili pa niso. Menda so bili prišli k Vernier-Mareuilu samo zato, da bi zvedeli kaj novega o Kristijanu, čeprav so se počutili zelo neprijetno v tem domu, tako razkošno okrašenem z svečan sprejem, kamor so prihajali vedno novi gostje, kjer se pa še ni bil pojavil Kristijan, ki je bil večer prirejen njemu na čast. Zdjaj pa zdaj so zadoneli nežni, pritajeni zvoki orkestra, ki je nekje v sosednih salonih igral modne valčke. Mimo vrat plesne dvorane so hiteli za vrsto črnih frakov parčki plesalec, blesteče uniforme, razkošne obleke dam in povsod je bilo polno luči, polno veselja.

Geneviera Harnoy, sedeča v desnem salonu kraj svoje matere, pozdravljana in občudovana po vseh, je z nežnim in skromnim smehljajem poslušala laskave besede. Toda tisti, ki je poznal običajni izraz njenega obraza, bi bil gotovo opazil, da je njeno nežno in mikavno obličje zasenčila zaskrbljenost. Tistega večera je bila Geneviera predmet občudovanja in zavisti. Saj je bila razvlašena nena zaročka z edinim dedičem tako mogočnega finančnega doma kakor je bil Vernier-Mareuilov. Čakalo jo je zares neizmerno bogastvo. In vendar je bila žalostna. Kristijan — to ji je bilo že znano — se ves dan ni vrnil iz otčevot dom. Vsi člani rodbine so si prizadevali delati se čim veseleše in vsi bi se bili radi neoprestano smehljali, pa niso mogli prikriti notranosti. Vsem se je poznalo na obrazih, da slutijo nezaključeno nevarno.

Družba zavistnic mamice se je pa ta čas zadrževala na Genevieren račun.